The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa and the only Telugu Newspaper
for H.E.H. The Nizam's Dominions

గోలకొండ పత్రిక

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD-DN: Thursday 11-7-1935

౧౦౩౭౦౫ ప్రతి సోమ, గురువారములందు ప్రకటింపబడును

సంపుటము ౧౦ | సంచిక ౧౯ | త్రూపుబజారు, హైదరాబాదు (దక్కన్) | శ్రీ యువనామ సం॥ ఆషాఢ శు॥ ౧౦ గురువారము ౭—౧౦—౧౩౪౪ ఫ. | సం॥ చందా ౬ రూపాయలు

చెన్నపురి ఆంధ్రులదా? అరవలదా?

చెన్నపురి నిర్మాణము ఆంధ్రులదేనని చరిత్ర చెప్పుచున్నది. ఆంధ్రపద్మనాయక రాజవంశమునకు చెందిన దామెర అయ్యప్పనృపతి తనతండ్రి చెన్నభూపతి పేర ప్రళయకావేరి (పులికాట్) మైలాపురముల మధ్య చెన్నపట్టణమును కట్టించెనని దామెర అంకభూపాలుని ఉషాపరిణయము ఎలుగెత్తి చాటుచున్నది. ఒక్క నిర్మాణ విషయమునకే కాదు నిర్వాహణవిషయమునకూడ చెన్నపురి ఆంధ్రులదే అగుట అట్లు చెప్పరాదని. ౧౬౩౯వ సంవత్సరమున ఇంగ్లీషువాడగు ఫ్రాన్సిస్ డేయొరదిబ్బపై నిలుచుటకుహక్కు సంపాదించినది ఆంధ్రప్రభువగు చంద్రగిరిరాజు. నాటినుండి మూడుశతాబ్దములలో నగరుకాపనకై పెరిగిన చెన్నపురి వర్తకమునందు ప్రభుత్వమునందు ఆంధ్రులు పైచేయిగానే ఉండుచువచ్చిరి. కొని కేవలము సత్యమూర్తిగారి విశ్వాసముంపుతో అరవలపట్టాయి కొన్నది. మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రికాసంపాదకీయము గానుండి మూడుసంవత్సరములక్రితము కీర్తిశేషులైన సి.పి. స్కాట్ ఒకసారి వచించినట్లు బ్రాంతదేశప్రజాతులన్నిటిలో విశేషముగా గవర్నమెంటు సుపాసనలను ప్రతిష్ఠించినవారు ఆరవవారే. అంటు మదరాసు ప్రభుత్వకార్యాలయములందు అరవలు ప్రారంభమునుండియు సుపాస్థానములను చేపట్టి వారి భాషను కోర్టుభాషగ చేసుకొనిరి. మదరాసువర్తకులలో అధికసంఖ్యాకులు తెలుగువారైనను ఆ తెలుగువారే యుండుటయు సుప్రసిద్ధవిషయమే. కాని తెలుగువారు పెట్టుబడుదమ కోర్టుభాషయగు తరవము నేర్చుకొనవలసినవారైరి. కార్పొరేషనువారు తమతమ పై పుస్తకములను అంధ్రము పై చూపకుండిరి. కాగా మదరాసునందు ఆంధ్రభాషాప్రాబల్యము తగ్గినది. దీనిని సాకుగకొని సత్యమూర్తి చెన్నపురి అరవలదేనను వాదము లేవదీసినాడు. ఆవాదము తనకు స్వార్థమున తాను ఉపయోగించుకొనుచున్నాడు. అనవసరమైన భేదభావమునకు తిరిగిపలుకుబడి అగ్రమముగగల మదరాసు అంగడినపత్రికలున్నవి. ఎసెంబ్లీ ఎన్నికలలో తనకు ఆంధ్రులు కావించిన సాయము మనసునందుంచుకొనవలసిన అవసరము సత్యమూర్తికి లేదు. తాను కాంగ్రెసు వారితో కలిసి పనిచేసినను తనమాట నెగ్గగలదు. సత్యమూర్తి ఇంతటి హీనరంగముగ అవినయము చెప్పువరకు ఆంధ్రులకు ప్రబలప్రచారమైన పలువురు గ్రహింపలేదు. గ్రహించియుండరేని ఎసెంబ్లీఎన్నికలలో ఆతనికొఱకు అందరు ఆంధ్రులు మునుముందుకొని పనిచేయుదురు? రాయలసీమ ఆంధ్రులను పక్కనబెట్టి ఉత్తరసర్కారు ఆంధ్రులనుండి చీలదీసి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు అల్పద్రోహము చేయుచుండెను. కార్పొరేషను కౌన్సిలరు మరొక ఆంధ్రుని తొలగించి ఉద్యోగము లభింపవున్నప్పుడు తనకు వెళ్ళిపోయినటువంటి ఉపన్యాసవాక్యములతో అరవులకు ఆంధ్రులపై ప్రతిఘటనము ఎన్నికలయందు ఆంధ్రులు ప్రతిమాలముగ సత్యమూర్తికి సహాయపడిరి. వీనిని తెలుసుకొని ఎన్నికలందు సత్యమూర్తి కేసు తిరుగుచున్నది. చెన్నపురి ఆంధ్రులదా? అరవలదా?

తత్వమూర్తిగారి సత్యస్వరూపము తెలియవచ్చినదికావున ఆంధ్రులికవారిని దూరమునిచిచూసినట్లు చూచుచు విశేషమగు ఆందోళనజరిపి మదరాసునగరము తమదనియు నిలుపుకొనుటయే గాక! పైమాట కమీషను బహిష్కరణమువాడు తమకాళ్ళపైబడి గుండెలుచీల్చి ఆంధ్రకేసరి నిలువబడెనా? ఉప్పుసత్యాగ్రహసమయమున మదరాసుపేటనిలుపుటకు ఆంధ్రనాయకులు పూనుకొనవలెనా? శాసనసభల పదవులు, మంత్రిపదవులు రానున్నవేమో వారిచెంత నిలువకూడదు. పూనుకొనవారు త్యాగము ఆంధ్రులది — భోగము అరవలదినా? కష్టము ఒకరిది — కడిమి ఒకరిదా? ఆంధ్రుడా! నీకష్టమునకు గలఫలము, నీత్యాగమునకు తగినఖ్యాతి పొందగోరిక గలదా? చెన్నపురిలో నీస్థానము నీవు నిలుపుకొనుము. నీత్యాగమునకు అమిదరాసుగడ్డ దద్దరిల్లినది. నీశౌర్యమునకుగూడ అది దద్దరిల్లునుగాక! చివరకు దినగినటువంటి వాటి చేటుచింకిడీయకుము. ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ఉత్తరపురాసము ఉత్కలమువు తెంపుకొనిపోయినారు; పశ్చిమపుకొనరాయుటకు కర్ణాటకులు ప్రయత్నించుచున్నారు. దక్షిణపుకోస ఆయూపరవులు సవాస్వరముల ఆరవాష్ట్రమునకు విశేషభాగము వెడుచున్నది సుందరమైమగ నొగరము పన్నిరపురాసమున కత్తిఱుకొని పోవ సత్యమూర్తి సాధనచేయుచున్నాడు. ఈసాధనకు ప్రతిసాధన చేసి నీరాజకీయము కోల్పోకుండ జాతిగౌరవము నిలబెట్టవలసియున్నది.

(ఆంధ్రపత్రిక)

రాయలసీమ క్షామము; మద్రాసు కార్పొరేషను విరాళము

రాయలసీమలో క్షామదేవత ఘోరవిహారము గావించుచున్నది. ఒక్క అనంతపురమండలమునందే ప్రభుత్వమువారి రిలీఫ్ వర్కుల యందు లక్షమందికిపయిగా పనిచేయుచున్నారు. ఆమొత్తమునకు మండలమునందే ప్రభుత్వమువారు నెలకు రెండులక్షల రూపాయలను వెచ్చింపవలసివచ్చుచున్నది. ఈ భయంకర కొద్దిపాటి ఆధారము పడిన వారికోసమే అది రిలీఫ్ వర్కులలో పనిచేయుచున్న కొందరికే వృత్తిసాయము సైతము అందించుటకు చాలియుండలేదు ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఉచ్చటి కొంతబాధలను విశేషముగ సానుభూతితో పరిశీలించుట సహజము. మదరాసు కార్పొరేషనువారు రాయలసీమ క్షామనివారణకుగాను మూడువేల రూపాయల విరాళమిచ్చుటకు తీర్మానించిరి. కార్పొరేషను సభలో యీతీర్మానము తెచ్చినప్పుడు నెగ్గించిన ఆంధ్రసభ్యులకు, గట్టిమద్దతుచ్చిన శ్రీ నాయుడుగారికి మేము అభినందించుచున్నాము. ఈతీర్మానమును ప్రతిఘటించిన కార్పొరేషను సభ్యులలో కొందరు ఆంధ్రులుకూడ ఉండియుండుట శోచనీయము. ఆంధ్రదేశమున లోగడనే కొన్ని మునిసిపాలిటీలును, కొన్ని జిల్లాబోర్డులును రాయలసీమ క్షామ నివారణనిధికి యథోచితముగ సాయపడియున్నవి. కొంచెమున్న మునిసిపాలిటీలును, జిల్లాబోర్డులును సాధ్యమగునంతత్వరలో క్షామపీడిత బాధితులకు ధనసాహాయ్యము గావింతురు గాక.

(ఆంధ్రభూమి)

ఆస్ట్రియాకు తిరిగి ప్రాచీనరాజులు

ఆస్ట్రియాలో ప్రవేశించుటకు హాప్సుబర్గు వంశపు అంతఃపురకోలగించి వారి ఆస్తులను తిరిగి ఇచ్చివేయగోరుచున్న బిల్లు ఆస్ట్రియా సెనేటు కౌన్సిలువారిచే ఆమోదింపబడినది. ఆస్ట్రియా వాసులు [illegible] ద్యోగి ఆర్చిడ్యూకు ఆట్టోను దర్శించి సంప్రతించిరి.

మతముల బిల్లు విసర్జన

శాసనసభ సెలెక్టు కమిటీ తీర్మానము

మద్రాసు శాసనసభ సెలెక్టుకమిటీ జూలై ౭వ తేదీ నాడు మతములబిల్లును చర్చించినప్పుడు ఈ బిల్లు మూలసూత్రముల సూత్రములనుబట్టి బిల్లును రద్దు చేయవలెనని శాసనసభవారికి సిఫారసుచేయుటకు సర్ ఏ.పి. పాత్రోగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము కొద్ది మెజారిటీతో నెగ్గెను.

ఈబిల్లుమీద హిందూమతధర్మాదాయముల బోర్డువారి అభిప్రాయము కోరుటకై చర్చను వాయిదావేయవలెనను ప్రతిపాదన వీగిపోయెను.

ఈబిల్లుమతముల ఆదాయవ్యయములపై ప్రభుత్వమువారికి అధికారము నేర్పరచుటకు ఉద్దేశింపబడినది. దీనివిషయమై బొబ్బిలి మహారాణిగారు ప్రతికూలాభిప్రాయమును మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి తంతిద్వారా పంపియుండిరి.

ఇంగ్లీషురాణి విడాకుల అభియోగము

గ్రీసుదేశపు రాజ్యాధిపత్యమునుగోల్పోయిన జార్జిరాజు ప్రస్తుతము లండనునగరమున నివసించుచున్నాడు. ఆయన భార్యయగు ఎలిజబెతురాణి, రుమేనియాదేశాధిపతియగు కారోల్ రాజుసోదరి. ఆమె రుమేనియాలో కాలక్షేపము చేయుచున్నది. ఇప్పుడీ ఎలిజబెతురాణి, గ్రీసుజార్జిరాజు తన్ను త్యజించెనని, విడాకులు పొందగోరుచు రుమేనియా ముఖ్యపట్టణము బుకారెస్టునగరమందలి వివాహవిషయిక న్యాయస్థానమున అభియోగమును దాఖలుచేసినది.

అభియోగము అగస్టునెలలో విచారణకు రానున్నదనియు, అనాటికి జార్జిరాజుకోర్టుకు హాజరుకావలెనని తెలియజేయు కోర్టుసమనులు అఫీషియల్ గెజెటులో ప్రకటింపబడెను; రుమేనియా న్యాయశాసనముల ప్రకారము సమనులు జారీచేయబడెను, కాని ప్రతివాది హాజరుకాకపోయినప్పటికిని విచారణ సాగింపబడును.

(ప్రజామిత్ర)

వియోగ పరితాపము

(బోయినేపల్లి రంగారావు, వటూరు సత్యనారాయణరావు గారలు)

సీ. నీనగుమోము నీ తెలివి నీమృదుభాషణ
నీదుశాంతి వు
న్నానముసూరిలోక సనుచూనను
గాంచుచు సంతసించుచుఁ
జనయిజాము రాజ్యమున కీవొక
భూషణమౌదువంచు స్వాం
తాన దలంచుచుమ్మ పరితాప
పయోనిధి ద్రోసిస్వర్గ లో
కానవసింపనేగితివిగా దయ
నుంతయు లేక పుత్రికా.

సీ. గారాబమున జూచు కడుచిన్న తాతయ్య
నిన్ను బిల్చెడిరమ్మ చిన్నికుఱ్ఱ
జననిపోలిక నిన్ను సాకిన అమ్మనిఁ
వీక్షింపరా జూడవేల తనయ
తమ్ముఁడయటంచునిఁ సమ్మోదమున బిల్చు
సోదరి దెసగాంచరాద పుత్రి
సహపాఠకులు నిన్ను చదువులో బిల్తురు
నిదురించెదవి దేల నీవుగొడుక

గీ. వెలకోవంబు మూపైని వెలచలము
వెలపము విడిచిపెగితి జాలిలేక
స్వర్గమున తల్లిజేరగా స్వాంతమందు
ఊహపొడమనెపోయితే మోహనాంగ.

ఉ. పూవులలోన బెట్టిడిను
శోభనసల్ప మెలల్కనై నసిఁ
పూవులగుత్తి గొట్టుదుమె
పోయితివే మమువిడినిర్దయఁ
రావదియేల పిల్వగను
రమ్యగుణాకర సీతరామ రా
యాదిసు కర్త స్వర్గపు ప్ర
యాణము సల్పితె పుత్రరత్నమా.

మ. ముదిమిఁ జెందుకతాన బుద్ధిచెడి
మూర్ఖత్వమే డెందనో
మదమో వేలుపు పెద్దవంచువిధికిఁ
మాత్సర్యమో తెలియరో
ముదుకల్ అంగవిహీనులాదులను స
మ్మోదంబుతో ద్రుంపకే
పదివర్షంబుల ముద్దుబాలుని కటా
వంతానగొంపోవునే.

పుత్రనీతి

(భవానీసింగ్ ఠాకూరుగారు)

గీ. గురువు చేవిన్న మంత్రంబు గోప్యముగను
మనము ననుదాచినట్లు నామాటలెల్ల
దాచియువ్విధిసదువుము దావకున్న
జెడుదు చెడగొట్టెదవు నీదు చెలుల పుత్ర

గీ. చెట్లు, పశు, పక్షి, ద్రవ్యముఁ బుట్ట, తెట్ట
ధాత్రి పురుషు, శుక్లపక్షసుధాకరుండు
దినదినంబభివృద్ధియై దేశసేవ
జేయుచున్నారు నీవట్లు జేయు; పుత్ర.

గీ. ప్రేమతో శౌరిగురుని బెంచె; నతడు
మాధవుండెక్కి తిరిగి విమానమయ్యె;
నీవిటుల చిన్నతమ్ముని నేర్పుతోడ
జేరగాదీసి సౌఖ్యంబు బొందు పుత్ర.

గీ. రాముడడవికి నేగి నీరములు ద్రావి
కవుల ప్రేమించి వారిచే కార్యసిద్ధి
గాంచె, నీవట్లె చిన్నల గౌరవించి
కార్యసిద్ధిని దప్పక గాంచు పుత్ర.

గీ. నీరమునరించ బాలతో స్నేహితంబు
క్షీరమొనగెను దనరూపు నీరములకు,
నీవునిట్లులె సజ్జన స్నేహమాని
గౌరవంబును జెందుదు గాత పుత్ర.

గీ. క్షీరములు మెచ్చి తనలోని నీరములను
విధి కెక్కించి తన వెల వెలయజేసె;
గాన నీవట్లె చిన్నలగాంచి వారి
వృద్ధిజేయుచు దేశాభివృద్ధి పుత్ర.

గీ. క్షీరముల ప్రేమజూచి యానీరములను
హితునితో నగ్ని తప్పకై వెతలు జెంద
నీవుగూడ నీమిత్రుని కావరించు
కష్టములయందు గొనుము భాగంబు పుత్ర

గీ. క్షీరభాండంబు పొయిమీద జేర్చి క్రింద
మంటబెట్టిన నీరంబు మైత్రికొరకు
ప్రాణములు ధారబోసె; నీప్రాణమట్టులె
గోలుపోవుము మిత్రుని కొరకు పుత్ర.

గీ. హితుడు తెవకయి ప్రాణమర్పించెననుచు
క్షీరములు పొంగి నగ్నిలో జేటుగూర్చ;
నీవు నటులాదరమున నీ నేస్తులకును
హితముగావింపగా జాడు మెందు పుత్ర.

గీ. కరలిపోరలి పొంగునపుచ్చు క్షీరములకు
నీరములజల్ల శాంతించి నగమునట్లు;
హితుని మైత్రి నవేళల నెడయకుండ
గలసిమెలసి మెలగ మేలు గలుగు పుత్ర.

చిన్నపల్లె

(కవికొండల వెంకటరావుగారు)

మున్నదిచిన్నపల్లె ! మతిపోల్చిన
నిప్పుడు చిన్నపల్లెయే
ఉన్నదిలేదటన్న పలుకొక్క
మనుష్యులు చెప్పినట్టి ద
ట్యున్న తసృష్టియప్పుడెటు
లొప్పినదో యిపుడట్టియొప్పరా
రొన్నవమాధవుండు పిక
నాదముతో ప్రబలియేడుగన్పడఁ.

ఆకురాల్చు చెట్లులు చిగురాకు బోయు
దక్షిణానిలములు క్రొత్తదగులు మేన
ప్రబలియలతివస్తువు నవనవరుచిదాల్చు
చిన్నిపల్లియ సృష్టి మోచెడినుపృష్టి
సాలుసాలున నవ్య వసంతుడదర.
ఒక్కడికిపోవ భూమిని జొక్కరహిని
వింతపరిమళములుగోల్పు; పిట్టకొరలి
కూయునొకరొబ్బ; పూవులు పూయుగంచ
శాంతిమున్నెట్టులున్నదో యంతెయిపుడు.

మృగశిర

(కె. వి. చారిగారు)

చల్లనిమృగశిర
మెల్లనవచ్చితివా
దీవనలొందితివా; 1
భుగభుగమంటల
వడ తెడుగాడ్పుల
జలజల చినుకులతో
చల్లగజేసితివా
దీవనలొందితివా. 2
మృదుల జీవాములు
శుష్కించకమునుపే
ఉగ్రతాపమున కృంగకమునుపే
మెల్లమెల్లగను
చల్లనితల్లివి
దరిజేరితివా
దీవనలొందితివా. 3
తొలకరివానలతో
తటపట చినుకులతో
ముదమునుగూర్చెదు
ముద్దుల ప్రకృతితో
నమములాలించితివా
దీవనలొందితివా. 4

గుంటూరుజిల్లా రైతుమహాసభ

గుంటూరుజిల్లా రైతుమహాసభ శ్రీ రామలింగేశ్వర ... కృష్ణయ్య చౌదరి యం. యల్. సి. గారి అధ్యక్షతక్రింద తెనాలి సౌందర్యనాటకశాలయందు జూలయి ... తేదీలయందు జరుగును.

ఈ సభలో రైతులకు సంబంధించిన అనేకముఖ్య విషయములు చర్చింపబడును, రైతుల ... కష్టములను ... చేయుటకు కార్యక్రమమును ... అనేక విషయములు సభలో చర్చింపబడును.

జాబులు

గొల్లలు యాదవులు

— పోలం వీరమల్లయ్య యాదవగారు

యాదవవంశీయులు కాలక్రమంబున పూర్వప్రసిద్ధిత మహాభాగాంతరసోపానముల నుండి [illegible] క్రిందికిదిగి [illegible] వచ్చియున్నారు. కలియుగారంభం [illegible] అహింసాతత్త్వమును తెలిపిన కరుణాస్వరూపుడగు బుద్ధభగవానుని వాగమృతంబునకు జిక్కి యాదవులు [illegible] హైందవలోకము, [illegible], ప్రతిష్ఠలై వేదవిహితకర్మదూరులై యుండుట జగత్ప్రసిద్ధము. తరువాత శంకర, రామానుజ, మధ్వ, బసవాదిమహానీయులు వెలసి జనులకు తమతమ మతముల యుత్కృష్టతను బోధించి శిష్యులుగ జేసి జనులను భిన్నభిన్న మతావలంబకులుగ జేసిరి. అదిని బౌద్ధజైన మతంబుల నవలంబించినవారు [illegible] వేదకర్మబాహ్యులగుటచేతను, నాటి [illegible] పాలకుల వైదిక మతస్థులగుటచే, [illegible] బౌద్ధజైనమతావలంబకుల నెల్ల శూద్రులుగా బరిగణించియున్నారు.

రాజపుత్రస్థానమందలి రాజపుత్రులు ఉపనయనాదికర్మలు లేకపోయినను శూద్రులుగా పరిగణింపబడక క్షత్రియులుగ పిలువబడుచున్నట్టులును, మరియు ఛత్రపతులు, బొందిలీలు మొదలైనవారికి జన్నదములున్నను వైదికకర్మబాహ్యులైయుండుటయు గన్పట్టుచున్నది. దీనివలన జైనబౌద్ధమతావలంబకులలో కొన్ని కుటుంబములలో కొందరు వైదికమతావలంబకులై వేదవిహితకర్మాచరణులుగా నున్నట్లు గన్పట్టెడి. ఒక కుటుంబములోనే కర్మాసక్తులును కర్మరహితులును గూడ నున్నారనుటలో నతిశయోక్తి లేదు. ఏహేతువులబట్టి యాయాదవులుగూడ బౌద్ధధర్మావలంబకులై కర్మరహితులగుటచే [illegible] వైదికమతావలంబకులగు [illegible] అగ్రవర్ణములవారు వీరిని పంచములుగ పరిగణించిరని యూహించుట కవకాశము. కాలక్రమమున నట్టి విపరీతావస్థనొందియున్న యాదవసోదరులు తిరిగి తమ పూర్వస్థితినొందదలంచుట విపరీతము కాజాలదు.

యదువంశోద్భవులగు గొల్లలు ప్రసిద్ధమును తమజాత్యున్నతికై పాటుపడుట తమ పవిత్రక్షాత్త్రమును వెల్లడించుకొనుట వారి విధ్యుక్తధర్మము. కావుననే యదువంశీయులగు నిజక్షత్రియులు తాము పూర్వప్రసిద్ధయదువంశక్షత్రియోద్భవులమని యశేషహిందూలోకమునకు తెలియగుటకై తమనామముచివర ,,యాదవ'' యను జాతివాచకమగు పదమును ధరించుచున్నారు.

"పానుగంటి కవి"

[illegible] నాడు వెలువడిన ప్రబుద్ధాంధ్రపుటలలో [illegible] వ్యాఖ్యానములలో, [illegible] సంపాదకులు వ్రాసిన విమర్శను ఇటీవలనే చదువుట తటస్థించినది. దీనివిషయమై ఒకటి రెండుమాటలు వ్రాయదలచితిని.

నిజానికి నాకుగూడా [illegible] భాషని, భావదీప్తియని యనవారిప్పుడు తెచ్చిపెట్టిన వాఙ్మయమందలి మార్పులు అత్యంతాదరణీయములు. అయినప్పటికిని, [illegible] చేరనివారని కాని, వ్యావహారిక భాషాదూషకులనికాని, గ్రాంథికవాదుల ద్వేషమమాత్రము లేనివాళ్లలో నేనొకడిని.

ఈభాషావాదములలో అతివాదులు కొందరుగలరు. [illegible] భావము లే యుక్తమనియు లని వాదించుటయే గాక, గ్రాంథికభాషారచయితుల నెదో సందర్భము కలిగించుకొని నిందించుట యేవీరి యుద్యమముగ [illegible] నున్నదో లేదో కాని ఇటీవల నాకును మరియొక [illegible] అతివాదశిఖామణికిని జరిగిన వాఙ్మయచర్చలో [illegible] సంగతి నొకదానిని మాత్రము వ్రాయదలచినాను. అతనికి, రామాయణమంతా చదివి [illegible] ఏదో సంబంధమున్నట్లును భారతమంతా చదువనిజనువారి శ్రీకృష్ణునికిని ద్రౌపదికిని ఏలాంటిదో ఏదో సంబంధమున్నట్లును అనుమానము కలిగినదట! ఇంత [illegible] విమర్శనమేమున్నది!' ఇంతవిందమాపుల [illegible] గ్రాంథికభాషా పక్షపాతులనే!

[illegible], యిదంతా [illegible] మన ప్రబుద్ధాంధ్ర సంపాదకులు, పానుగంటికవి [illegible] నాయము.

నేటికాలపు కవులలో [illegible] ప్రబంధకవులకు [illegible] భావకవులలో చేరనివారును శ్రీపానుగంటికవిగారి భాషావేం అద్వితీయమైనది. వీరు మహాకవి [illegible] రంగకులు. సంస్కృతాంధ్రములయందు ఖండిత పాండిత్యముగలవారు. ఈయన [illegible] గ్రంథము లేదనుట ఆశ్చర్యపడవలసినది లేదు. వీరికి వారికి [illegible] మంచిపరిచయము కలదు. కొన్ని గ్రంథములు చదివి [illegible] యున్నాయనుకొనుము. వీరి భావనాశక్తి అతిశయము. [illegible] గ్రంథమే [illegible] వీరి రచన [illegible] గంగా

ప్రవాహమే, అనన్యసాధ్యము. ఇక నాటకకర్త. కల్పనాచాతుర్యము వీరికిమించినదేయి మనవంద్రులయందు లేదేలేదని చెప్పక తప్పదు. పద్యరచనలోగూడ [illegible] ఆశుధారాధాటియము చేసినారు. శతావధానము చేసినారు. అను కవితచెప్పినారు. [illegible] శ్లేషకవిత్వమును గూడచెప్పి చూపినారు. ఇటువీరికి [illegible] సామర్థ్యము [illegible]. ఆరోజులలోనే, [illegible] విజయనగరం మహారాజావారు ఆనందగజపతి వీరి [illegible] మెచ్చి, విద్యార్థిగానున్నప్పుడె వీరికి నెలకు ఏబదిరూపాయలనిచ్చున ట్లేర్పాటు గావించి యుండిరట! [illegible] కవిత్వము [illegible]. నాటకములయందు పద్యముల [illegible] యవసరము లేనివారు [illegible] గీతములనో, సీసములనో మాత్రము, పాటలకుగూడ వరవగునట్లు వ్రాయుటయే నాటకములలో [illegible] వ్రాయదలచితిరి. ఇది గ్రహించక [illegible] వీరికిపద్యరచనాసామర్థ్యము తక్కువయనియు, ధారాశుద్ధి లేదనియు తలంచెదరు. ఇదితుదకు [illegible]

ఇక వీరి [illegible] సంపాదించిన హాస్యరసమును [illegible] (Wit & humor) [illegible]. వీరి గ్రంథముల చదివినంతమాత్రమే గాక. వీరి సాన్నిధ్యమున ఎడతెగక కొన్నాళ్ళుండిన వీరిమాటలయందు అప్రయత్నముగనే హాస్యము దొరలుచుండునని విశదమగును, ఇక [illegible] సంపాదకులు సూచించిన దానియందు సత్యము లేకపోలేదు. సాధారణముగ, వీరి [illegible] వీరి [illegible] కండించవలదురో [illegible] వీరి [illegible] బలములగూడ మోటుదనమున [illegible] ను. అదల్లేయుండవలయునేమో! కండ [illegible] లాభము లేకపోవుటయు [illegible] ధర్మమేకదా!

అల్పసమ్మత [illegible] వీరిరచనలు [illegible] కనిపించుచున్నయో [illegible] ఏమయి నా... కూడా... కవులజాబితాలో వీరికీ మంచిస్థానముంది'' అని మన సంపాదకులు సెలవిచ్చియున్నారు. [illegible] ఒకవేళ పానుగంటికవిగారిని వదలి [illegible] వీరి, కవులజాబితా'' ను శరితో [illegible] ప్రారంభంపదలతురో! శ్రీ ''పానుగంటికవి'' జీవితము [illegible] ప్రకటింపబడవచియుంటని గాన, దీని [illegible] ప్రస్తుతము విరమించువాడను.

ఇట్లు
[illegible] వెంకటరమణయ్య

సొంతముగా "తెలుగు హృదయమే"

[illegible] హైదరాబాదు శ్రీ [illegible] నిలయమందు జరిగినసభలో నేను హిందీభాషలో ఉపన్యసించుట తటస్థించినది. దీనియాధారముగ విచారించుచు నాంధ్రభాషావేత్తలుగా కొందరు గొప్ప [illegible] వదీయములేకాక [illegible] విరుద్ధముగ నాక్షేపణలు [illegible] చేయుచున్నారు.

,,ప్రబుద్ధాంధ్ర'' పత్రికాసంపాదకులు ,,తెలుగుహృదయం [illegible]'' అనుశీర్షికలో నేను హిందీభాషోపన్యాసము గావించుట గొప్పయనుచితమని తెల్పుచు నాంధ్రేతరభాషాపాండిత్యముగల తెలుగువారి ప్రవృత్తి ఆంధ్రత్వమునకు ప్రతికూలముగనే యున్నదని నిశ్చయించిరి.

తెలుగువారందరు [illegible] తెలుగుతో మాటలాడుట [illegible] సామాన్యనియమముగ [illegible]. ప్రతివిషయమునకు అపవాదముండునట్లే [illegible] తెలుగుభాషవాడు పరభాషలో నుపన్యసించుట తప్పుగాదను విశేషవిషయమును విస్మరించవలసియున్నది. సామాన్యనియమము [illegible] కొంతవరకు [illegible] అనుగుటస్వభావము అటులే విశేషవిషయము అనిత్యము [illegible] ప్రబలముగుటయు [illegible]!

నేను శుద్ధాంధ్రుడనైనను [illegible] తెలుగు [illegible] దేశముననున్నవాడను [illegible] వృత్తియందుండి వెలియును ప్రౌఢవిద్యాభ్యాసాంధ్రులు [illegible] తెలుగుపంభాషణలో [illegible] యందు [illegible] నే [illegible] యాంధ్రులపహవాసముతో గడచి యుండును. [illegible] ప్రవేశించి [illegible] తెలుగుమాటలాడు సౌకర్యము [illegible]. ప్రబుద్ధాంధ్రసంపాదకులవంటివారికి [illegible] నేను నా [illegible] ,,పెండ్లము'' తో తెలుగు మాటలాడు సౌభాగ్యము [illegible] తెలుగున [illegible] తెలుగుసంభాషణము [illegible] తెలుగు

నుపన్యసించుట గొప్పకొందరెత్తి [illegible]. హైదరాబాదు సభలు, [illegible] సాహిత్యమునకు [illegible] తెలుగువారున్నను [illegible] తెలుగు [illegible] హైదరాబాదు [illegible] హిందీభాషలోనన్ను బలుకరించుచున్నారు. హైదరాబాదు [illegible] సభలలో [illegible] హిందీ భాషోపన్యాసము [illegible] నిలయములోని [illegible] వచ్చియుండిరి. [illegible] ,,ఉపన్యాసము హిందీభాషలో గావలయును'' అని అధ్యక్షులకు ప్రార్థనచంపికొనెను.

వీరు [illegible] కారణ [illegible] బట్టి నేను హిందీలో నుపన్యసించితిని. అంతియకాని వ్యామోహముచేతగాని పాండిత్యప్రకటనార్థమయికాని హిందీభాషలో చెప్పలేదు. ఉపన్యాసారంభమున [illegible] తెలుగులోనే చెప్పను. [illegible] ఆంధ్ర సంభాషణ [illegible] నివేదించుటయేగాక [illegible] ,,తెలుగు హిందీల పోటీలో [illegible] ఆంధ్రుడనగుటే [illegible] హిందీలో నుపన్యసించవలసి [illegible] నివేదించియుంటిని. ఇట్టిసందర్భమున [illegible] హిందీభాషోపన్యాసము [illegible] ఎంతమాత్రము అనుచితము గాదు.

పరప్రాంతమున నివసించినంతమాత్రమున మాతృభాషను మరచిపోవుట సంభవించదు [illegible] పరదేశమునకే [illegible]. పరభాషావ్యవహారము [illegible] స్వదేశము [illegible] పోవునది [illegible]. ఆంధ్రదేశపు [illegible] మాపల్లి [illegible] శ్రీ గంగాధరశాస్త్రి ప్రముఖులు [illegible] తెలుగువ్యవహారము [illegible]. అయినను వారి తెలుగుభాష [illegible] సంకరము లేదు. విదేశముల నుండి చదివివచ్చిన ఆంధ్రవిద్యార్థులే [illegible] తెలుగు మాటలాడజాలకున్నారు [illegible] ఉపగత్తున్నది.

పూర్వకాలమున నాంధ్రమున పాండిత్యము కవిత్వము [illegible] ఉండుటయు [illegible] వారి నుండి [illegible] యాంధ్రవాఙ్మయమున [illegible] ప్రకటమయినది. నేను [illegible] కొందరు [illegible] ఆంధ్రభాషాసాహిత్య కవిత్వములు [illegible] యుపన్యసించితిని. ఆంధ్రభాషనుగూర్చి [illegible] ఏ రసచర్చలనుగాని [illegible] ఆంధ్రమున కొన్ని వందల గద్యపద్యగ్రంథములు వ్రాసినాడను. [illegible] మొదటి గ్రంథము ఆంధ్రమునందే ప్రకటించితిని. ఆంధ్రమునందును [illegible] యాంధ్రగ్రంథములు [illegible] ముద్రితములైనవి. నేను స్థాపించిన ,,[illegible] భవన'' గ్రంథాలయము [illegible] ఆంధ్రగ్రంథములకు [illegible]. [illegible] దూరముడిన [illegible] మాతృభాషాభిమానము [illegible] స్వాతంత్ర్యము [illegible] పరదేశమునుండియు మాతృభాష [illegible].

[illegible] ,,ఆంధ్రత్వమాంధ్రభాషా చ [illegible]'' [illegible] ,,సొంతముగా తెలుగు హృదయమే'' అని చెప్పుటలో [illegible] ,,తెలుగుహృదయం [illegible]'' [illegible] ప్రబుద్ధాంధ్రులు [illegible].

[illegible] మాతృభాషాభిమానముగల మహాత్ములు [illegible] హిందీభాషాపండితులు నేను [illegible] సభలలో పరభాషతో ప్రసంగించిన సమాచారము [illegible] మాతృభాషాభిమానము లేదనుట [illegible] నేను ఆట్టిపరిస్థితులలో ఆంధ్రేతరభాషతో నుపన్యసించితినేకాని, పండితధర్మమునకు ప్రపంచ [illegible] దూరముగ [illegible] ప్రచారము [illegible] లేదు.

[illegible] నేదోకొంత యాందోళనము [illegible] యర్థవాదములుగా నిశ్చయించుట తప్పు చేయుమార్గముగవ్వటను

నాయాంధ్రత్వవిషయమున ప్రబుద్ధులు విపరీతభావనచేసి [illegible] నాయీప్రార్థన [illegible].

[illegible] } [illegible] వీరభద్రశర్మ

[illegible] సోమవారము }

(దీని ప్రబుద్ధాంధ్ర సంపాదకులు తమపత్రికలో [illegible] [illegible] గాక.)

ప్రకటించెదరు [illegible]

జిల్లాల వార్తలు

వైరా ప్రాజెక్టు నిటికరవు

భారీ సంగున నష్టపోయిన రైతుల భయము

వైరా ౧౫-౭-౪౪

ఖమ్మంమెట్టు తాలూకాలో వేలరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి నిర్మించిన పెద్దదైన వైరా ప్రాజెక్టులో నీరులేదని ఇంతవరకు నీరుకొరకు ఎదురుచూస్తున్నారు. ఇప్పటికి వర్షములు పడకపోయినచో ఈ సంవత్సరము ఎండిపోవుననియు, ఇంతపెద్ద చెరువులో నీరులేకపోవుటవలన భారీ సంవత్సరములో కరువు వచ్చునని ప్రజలు దిగులుపడుచున్నారు. సకాలములో వర్షములు పడుటలో హెచ్చుతగ్గుల ఫలితములో హెచ్చుతగ్గులనుగనుక, ఏమైనను ఈ సంవత్సరము తగిన సహాయమొసంగుటకు ప్రభుత్వము నీటి నిలువచేసిన బాగుండునని ప్రభువుగారిని ప్రార్థించుచున్నాము.

ఒక రైతు.

మంచి ప్రత్తి పంటకై వ్యవసాయ శాఖవారి ఆలోచనలు

అలంపూరు తాలూకా వార్తలు

క్యాతూరులో హరిజన పాఠశాల

ఈ తాలూకాలోని క్యాతూరు గ్రామములో సుమారు ౪౦౦ మంది హరిజనులు కలరు. వీరందరు కలిసి ఒక పాఠశాలను ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఈ గ్రామములో సనాతనులు విశేషము. బ్రాహ్మణులు కోమట్లు వీరిని ఆదరించుటలేదు. వీరికి విద్యాభివృద్ధి కలుగవలసిన హైజాతివారికి సహాయముగా వుండవలెను. శ్రద్ధగా విలేకరి పోత్సహించవలెను. ఈ గ్రామములో సర్కారుబడి కూడా లేనందున హరిజనులు బాధపడుచున్నారు. వీరికి తమలో తాము చందాలు వేసుకొని ఒక క్రిస్టియన్ ఉపాధ్యాయుని బడిపంతులుగా ఏర్పాటు చేసుకొనవలసివచ్చెను. ఆతనికి జీతము పెట్టి నాయకులు నెలకు ఇచ్చుచున్నారని వినికిడి. ప్రభుత్వ విద్యాశాఖవారికి వారి సహాయము అందుగుట వీరికి తెలియదు. ప్రభుత్వము వారే సహాయమిచ్చిన యీ నోరులేని, కూడు గుడ్డలేని బీదజనులు వృద్ధికివత్తురు.

వ్యవసాయశాఖవారితో ఆలోచన

వ్యవసాయశాఖనుండి ఒక ఆజ్ఞ వచ్చినది. తాలూకాలో ముఖ్యమైన ధనికులు ౧౦ మందిని ఆహ్వానించి, అలంపూరికి వచ్చి ఆ సభలో మాటాడునట్లు ఆజ్ఞయిచ్చినారు. ఈ ఆజ్ఞలో అలంపూరు తాలూకాలో యీ మాదిరి తగినట్లుగా ప్రత్తి పండవలెనని ముందునో సహాయమిచ్చుటకై యీ ౧౦ మంది పెద్దలు కోరబడినారు. పర్యవసానము మేమా మందు వ్రాయగలను.

అలంపూరు దేవస్థాన విచారణ

జిల్లా తాల్లుక్దారుగారు క్రొత్తగా వచ్చినవారు, బాలసౌమ్య స్వభావులు. వారు అలంపూరుకువచ్చి, సదిమందిని పిలిచి, దేవస్థానము పరీక్షించి, కింద సంఘమునుండి భగోటాయేమున్నదో విచారించి, ప్రకృతము పూజారి యెవరో, ఏర్పాట్లు ఏటివో, జోగులమ్మ, కుమారస్వామి ఆలయపు ఏర్పాట్లేవో, ఇవన్నియు వివరముగా విచారణచేసినారు. అనాదిగా తంబలివారు దేవాలయపూజారులు. అఖరిమాస్టారు చనిపోయి మూడేండ్లయినది. అతని తమ్ముడు అలంపూరు వదలిపోయి రొప్పుటనో కర్నూలు జిల్లాలో బంధువులవద్ద యున్నాడట. కాని తాల్లుక్దారుగారు వద్ద కబురు పంపినారో తెల్పలేదు. వారు దేవాలయము వదులుకొని మరొకచోట ఏర్పాట్లు చేయుటకు స్వయముగా ఏర్పడిన కమిటీలు, కుమారస్వామిగారి ఏర్పాటు చేసిపోయినను కమిటీలు సరిగాపని చేయవందున, క్రొత్త కమిటీని వెంటనే, ౧౦ మందినిగలవానిని స్థానికులతో మూడు నెలలుగా ఏర్పాటు చేసిపోయినారు. అందు రాఘవేంద్రరావుగారు సెక్రటరీగాను, కృష్ణశర్మగారు ముంతజమాను గాను యితరులు మెంబరులుగాను ఏర్పాటు అయినారని వినుచున్నాము. అందులో ప్రాతకమిటీలోనివారు ఒకటి రెండు మెంబర్లు మాత్రమే.

కల్లు త్రాగువారల నష్టం

కల్లుపోయువానిపై అలుక

ఒక్క గ్రామములో ౧౦౦ దినములలో ౧౨౦౦౦ ల నష్టము

[ఒక విలేఖరి]

బచ్చన్నపేట: ౮-౭-౧౩౫౪:—

కాలస్థితి

ఈ గ్రామమునందును, మరియుచుట్టు ప్రాంతగ్రామములందును నేటికి ౩౮ దినములనుండి ముసురు సాగరముగా కురియుచున్నది. వర్షము స్వల్పముగా కురిసినను విత్తనములు సకాలమునకు చల్లపడుచున్నవి. తటాకములలో మాత్రము నీరువచ్చుట యింతవరకు వ్రాయవల్సినది కాదు. ఇచటికి ౧౦—౧౨ మైళ్ళ దూరములోనుండు చేర్యాల, మద్దూరు ప్రాంతములలో చెరువులలోకి కొంతవరకు నీరువచ్చియున్నట్లు తెలియుచున్నది. పశువులకు మేత యింతవరకు అసంపూర్తిగానే దొరకుచున్నది.

భూమి వేలము

ఇంతకులోగా కరిసంపుటమునందు ఈ గ్రామమునందు జాగీరుదార్ గారి పేరనుండు తరీ నేలను వేలము మాని, ఆదిపూర్వపు బీదరైతులకు యిచ్చెదరని తెల్పబడెను. జకరీ నేలవారి వారి పేర పట్టాలు పరచుటకు ఆజ్ఞ అయినందున, పట్టాలు చేయుటకు యిప్పుడు షివిల్ మీర్ అహమదు అలీ, జాగీర్ నాయబు గారు సన్నద్ధులై చురుకుగా పనిచేయుచున్నారు.

తాబీకిస్తు

జనగామ తాలూకాలో జేరిన చినరామచర్ల మొదలగు గ్రామములలో కిస్తులుగడచిపోయినందున గిర్దావర్ నీగేదారు లెక్కించి బీదరైతుల పెంపకము వారివద్ద పన్నులు వసూలుచేయుచున్నారు. పన్నులు చెల్లని వారినుండి పశువులు మొదలుగాగల యితర వస్తువులను జప్తుచేసి వేలము చేయుచున్నారు. కొందరు కొన్ని అక్రమములు జరిగినట్లు తగిలియున్నదనికూడ తెలియుచున్నది.

రాకపోకలు

౮-౭-౪౪ తేదీలలో జనగామకు అలీజనాబు నవాబ్ బేదారు సాహెబ్ (మొదటి), నల్లగొండనుండి మండలాధిపతి మొదలుగాగలవారు యేతెంచి, ఆ దివసము విడిదిచేసి, తిరిగి తమ తమ అధికారస్థానములకు వెళ్ళియున్నారు. వివరములు పరిపూర్ణముగా తెలియవచ్చుటలేదు.

క్వెట్టా భూకంప సహాయపు వసూళ్లు

ఇచటి గ్రామాధికారులు సర్కారు ఉద్యోగులు మొదలగువారి నుండి చందాల ప్రోగుచేయుటకై ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు.

కల్లు త్రాగువారి నష్టం

ఈ గ్రామమున పరగ్రామవాసియగు కొన్ని యేముల నరసింహా అను గౌడు త్రాగువారలను కొన్ని నుడువని వాక్యములు పల్కెను. ఇందుకై గ్రామస్థులు, సంకరజాతి వారల్లమర్య ముపానము చేయుట మంచిదికాదు, ఎవరుపానము చేసిన వారు పైగౌడు పల్కిన మాటలకు పాత్రులు కాగలరని ప్రతిజ్ఞబూనియున్నారు. ఎప్పటికయిదే తిరుగా నమ్మియున్నచో జనులెంతో బాగుపడె దరో వ్రాయనలవికాదు ౨-౩ దివసములనుండి ఒకవంద రూపాయలనష్టముఅయినట్లు తెలియుచున్నది.

యీనూతనకమిటీవచ్చులేదట. కానినిజముగా ఆలోచించిన తాల్లుక్దారులోచనబాగున్నది. దేవాలయము లెక్కలు బాకీబితాగా ఏర్పాటుచేయించి, వ్రాయించి, తనకీ చేసినట్లన్ని యులక్షణముగా జరుగును. కాని మెంబర్లవిషయములో అనేకులకు అసంతృప్తిగా నున్నదని వినుచున్నాము.

కల్లోలవాహినిపై వంతెన ప్రారంభోత్సవము

(స్వకీయ విలేఖరి)

మంథెన; ౨౫-౬-౧౩౪౪

ప్రొఫెసర్ దొరగారిద్వారా

ఈ గ్రామమునకు ౨౩-౬-౪౪ నాడు శ్రీ ప్రొఫెసర్ దొరగారు దారావచ్చిరి. స్థానిక తహసీల్దారుగారు వారికిస్వాగత మిచ్చిరి. దొరవారి వెంబడి వరంగల్ సూబేదారుగారుకూడనుండిరి.

మంథెన గ్రామమునకును పైడిగడ్డ మరియు పెంట్లపురకొద్దునకును నడుమ కల్లోలవాహిని యుండుటచే వర్షాకాలమున రాకపోకలకిబ్బంది కలుగుచుండెడిది. కావున దానిపైన నొక "కాజ్‌వే" నిర్మించుటకు ౨౫౦౦౦ రూప్యములు అంగీకరింపబడియుండెను. ఇప్పుడాపని పూర్తియయినది. "కాజ్‌వే" ఇంకను రాకపోకలకు తెఱువబడనందున శ్రీ ప్రొఫెసర్ దొరగారు దానిని తెఱచుటకు కోరబడిరి. కొద్దిగా వర్షము కురియుచున్నను, దొరగారు ఆచోటును చేరిరి. ఆసందర్భమున "కాజ్‌వే" నిర్మాణమునుగురించిన రిపోర్టు చదువబడెను. దొరగారు "I declare this to be open" (అనగా తెఱచినటు సూచన) అని సెలవిచ్చినతరువాత ఎప్పటివలెనే అబండిపై తహసీలుకచ్చేరికి వెళ్లిరి. తహసీలుకార్యాలయము పరిశీలన మొనరించినపిమ్మట సుమారు ౨-౩౦ గంటలకు ఇక్కడి మాధ్యమిక పాఠశాలను దర్శించి సంతసించిరి. పిదప గోదావరి వరకుకూడ వెడలివచ్చిరి. తహసీలులో విందు యొసగబడెనని కూడ తెలియుచున్నది. అకోటి సాయంకాలమే తిరిగిపోయిరి.

సహకారకేంద్ర వరపతిసంఘము

ఇచ్చటనుదరుల్యాంక సుమారు ౧౫౦౦౦ (అయిదువేలరూపాయలతో) నొక భవనము కట్టుటకై తీర్మానింపబడియుండెను. నిర్మాణకార్యము ఆరంభింపబడినది. ఏదినములో దానికి శంకుస్థాపనోత్సవము శ్రీరాగా మేజరయావరలేగాదు. అక్కలు తాలూకదారు జిల్లాకలెక్టరు గారిచే ఒకటవతమసారాదూ డు జరుపబడునని ప్రకటింపబడియు ఏలనో జరుపబడలేదు. ఇప్పుడు ప్రొఫెసర్ దొరగారిచే శంకుస్థాపించెదరని అతిప్రకటింపబడియు, దురదృష్టము మన నాయకులలో జరుపబడలేదు.

కాలమానము

ప్వాగవారి ప్రవేశమైనను ౨౪-౬ అనురాధ వరకు ఇక్కడ వర్షము కురియలేదు. కాని ౨౪-౬ అమరాయులలో భార్గవ నక్షత్రము సుమారు మూడింతులవరకు కురియుటచే వ్యవసాయ పులను ఆరంభమునకు వీలుకలిగినది. ఇప్పటికిని ఆకసము మబ్బులతో నిండియున్నది.

టోలుగేటు పన్ను రెండు అణాల క్రింద రెండు ఎడ్లబండి జప్తు

[౩వ పేజీ తరువాయి]

[౩వ పేజీ తరువాయి]

ఏమైనది?

ఖమ్మం: ౨౫-౬-౪౪

మైత్రికతో గోలకొండపత్రికలో ప్రకటించిన వార్తను మాహృదయాలు ఉప్పొంగిపోయినవి. పనాతనధర్మము నుద్ధరించుటకై తమజ్యోతి పాదపదవికి రాజీనామానిచ్చిన శ్యామసుందర రాజారామారావుగారిబండిని విడిపించుటవలనను, వీరు తీవ్రమైనచర్చ తీసుకొనియెదనని సోత్తులనిలువ జెట్టినట్టువలన మాఅందరికి ప్రాణాలు లేచివచ్చిన వి. రిపుడు మూడోకన్ను తెరచాడుగదరా అనుకున్నాము. మంచిదినాలు వచ్చాయిగదా అనుకున్నాము మంచిదినాలు కాకేమి? సనాతనాచారము నిలుపవలెనుటకు మంత్రిప్రోత్సుగల తమన్యాయపాదపదవికి రాజీనామానిచ్చినప్పుడు మొన్న మొన్న టివరకులేనిపన్నును రద్దుచేయించుటకు ఎందుకు దిక్కుబూనరు? తీరువానికానిది రద్దుకాకపోయిందా? మావకీలుగారు టోలుగేటుపన్ను మాఫీగావదిరనలుకారా? ఎప్పుడో నివదలరు. చివరకు జలాతేరీకేయుదురనినమ్మచున్నాము. ఆ సరకైనచో రైతునోదరులు వీరికంటేని మాటసహాయ్యము చేయుదురనివినుచున్నాము. పర్యవసానమెట్లు తేలునో మాడవలయును. వకీలుగారు గేటువద్దవదలిరాబడినబండి ఎక్కడ ఏమైనది? ఎట్లువచ్చినది? అప్పటినుండి ఇప్పటివరకు ఏమి చర్యజరిగినది? ఇదివివరముగా పత్రికాముఖమున వెల్లడించిన పాఠకులందరు సంతసించెదరని నమ్ముచున్నాము.

ఇట్లు

ఒక ఖమ్మంతాలూకావాసి

వ్యయమును తగ్గించుకొనుటకై ఖైదీల విడుదల

బ్రిటిష్షుయిండియాలోని సంయుక్తపరగణాల రాష్ట్రప్రభుత్వమువారు కొంతమంది ఖైదీలను వారి శిక్షాకాలము పూర్తిగాకముందే విడుదల చేయుటకు ఉత్తరువులనిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. ౧౯౩౮-౩౯ వ సంవత్సరపు ఆదాయవ్యయపట్టికలో వ్యయపులెక్కలో రూ ౩౦౦౦౦ లను తగ్గించుకొనుటకై ప్రభుత్వమువారిట్లుచేయుచున్నారని తలచబడుచున్నది. ౩ నెలలు అంతకుపైనను ఒకసంవత్సరమునకు లోపలను శిక్షవిధించబడినవారును, ౧ సంవత్సరమునకుపైన శిక్షవిధించబడినను ౧౯౩౯ జనవరి ౧ వ తేదీలోగా విడుదలకావలసియుండువారును యీప్రకారముగా ఈజూలై ౧౫ వ తారీఖులోపల వదలిపెట్టబడుదురట.

జర్మనీవివాహములలో క్రైస్తవ సంప్రదాయములుపోవుట

జర్మనీలోనాజీలకు యిప్పటిక్రైస్తవసంప్రదాయములంగిట్టుటలేదు. మతగురువులు హిట్లరుగారియొక్కయు,వారి నాజీఅనుచరులయొక్కయు నిరంకుశాధికారములకు విరుద్ధులుగనుండుటవల్ల, నాజీలు మీామతములేకున్న మానెనని క్రైస్తవమతము యూరపులో వ్యాపించుటకు పూర్వము యేసంప్రదాయములుండెనో ఆసంప్రదాయముల నుక్రమక్రమముగా అవలంబించుచున్నారు. ఇటువంటి సంప్రదాయములననుసరించి ఇటీవలబెర్లిన్ నగరమునకు సమీపమున ఒకఅడవిలో పెండ్లిండ్లు జరిగినవి. ఈపెండ్లిండ్లలో అగ్నిహోత్రముపెట్టుటయు దానిచుట్టును నాట్యమాడుటయు ఉంగరములు మార్చుకొనుటయు జరుగును.

ఎద్దులతో నడిపించబడు యంత్రాలు

బీహారురాష్ట్ర శాసనసభలో సభ్యుడగు యస్ కే.పి.సింహాగారు బీహారుప్రభుత్వ అర్థికసభ్యునికి వ్రాసిన ఒకలేఖలో ఎద్దులతో నడిపించబడు యంత్రములను గ్రామములలోస్థాపించు విషయమై శ్రద్ధతో చిన విధానము ను తెల్పిరి.

ఈవిధానమేమనగా యిప్పుడు వ్యవసాయదారులకు పనిలేనిమాసములలో యీయెద్దులను యెద్దుచేవడిపించి ఆడించుట ఈప్రకారముగా ప్రత్తిపరిశ్రమను వృద్ధిచేయుటకూడ వీలగును. ఈప్రకారము ప్రత్తిపరిశ్రమను అడించుటవలనవచ్చు ఆదాయమునుండి పశువులను బాగుగ పోషించుకొనుటకువీలగును. పశువులు చక్కగా పోషింపబడినప్పుడు వ్యవసాయములో మంచిఫలితము వచ్చును.

గొప్పఅగ్నిప్రమాదము

వాడియాగాలి, [illegible] ౫;

అహోటబాకులో ప్రధానవీధిలో అగ్నిప్రమాదము సంప్రాప్తమై బజారుఅంతాపూర్తిగా కాలిపోయినది. వేకువజాముస ౫ గంటలకు ప్రారంభమై ఉదయము ౧౧గంటలింకా చల్లారలేదు.

రెండువర్తాంగుల చదరపుమేరలోనున్న ఇండియన్ వ్యాపారుల ఇండ్లన్నిపూర్తిగా కాలిపోయినవి. వాడియాగాలికి మూడుమైళ్ల దూరమునందున్న కోలాబాగ్ కంటోన్మెంటు దట్టముంజనభాగ కప్పిందుచున్నది. పోలీసు, మిలిటరీ అధికారులు మంటచల్లార్పుటకు ప్రయత్నించిరి. ఎంతనష్టము కలిగినదని అంచనా వేయుటకు అప్పుడేవీలులేదు. ప్రాణహాని కలిగినటుల తెలియలేదు. చాలమందికి గాయములు తగిలినవి తెలియుచున్నది.

కల్లుత్రాగుచున్నవారు పోలీసులచే పట్టుపడుట

౩౧అక్టోబరు మంగళవారం గౌరీశంకరముతో పది మంది మద్యపానము చేయుచుండిరి పోలీసువారు చూచి ఇట్లు త్రాగుచున్నారని వారిని పట్టుకొనిరట.

యువరాజుగారి రాక

మన యువరాజాగారు యువరాణిగారితోకూడ బొంబాయినుండి ౩౩వ నవంబరు పగలు ౨గంటలకుబయలుదేరి హైద్రాబాదు రక్షమాలకు ౪ గంటలకుచేరగలరు.

క్రిములు తగులకుండ పెంచుట

అనేకరోగములు అనేకవిధక్రిములవల్ల సంభవించునని యిప్పుడువిందము. పాశ్చర్ గారికాలమునుండి యీక్రిములు తగులనప్పుడు ప్రాణులెట్లుబ్రదుకునో కనుగొనుటకై యత్నములుచేయబడుచుండినవి. ఆయత్నములుయిప్పుడు నోటర్ డేమ్ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ప్రొఫెసరగు శేమ్స్ ఆర్కర్ రీసుపటు చేసిన ... చేతలో సఫలమైనవి. జంతువులుపుట్టి బైటపడినతర్వాత వాటికి క్రిములంటుటసంభవము. పుట్టుటయేక్రిములులేని ప్రదేశమునజరిగిన వానికి క్రిములంటవు — అనుయభిప్రాయముతో ఆయన ఒకచూడిపందిని గాలిచొరని ఒకగాజుగొట్టములోనికి ఆపరేషను యంత్రసాధనముతో పిల్లలకనునట్లుచేసెను. ఆపిల్లలకు పాలనుక్రిములనుపోగొట్టిశుద్ధిచేసి ఆహారమునిచ్చుచుండిరి. ఆవిధముగ పెరిగినపిల్లలు చాలచురుకుగానున్నదనియు, చాల ఆరోగ్యముగానున్నవనియు శాస్త్రజ్ఞులు తలచుచున్నారు.

ఆకగడ్డితో ఒకపురోహితునిబొమ్మనుచేసి

ఆకగడ్డితో ఒకపురోహితునిబొమ్మనుచేసి ఆబొమ్మనుహోమముచేసి అందరును సంతోషసూచకముగ కరతాళధ్వనులజేయుదురు. హిట్లరుకు జయజయధ్వనులగొట్టుదురు.

స్థానిక వార్తలు

అంటువ్యాధుల వారపు నివేదిక

౨౯ జూను ౧౯౩౫ శనివారముతో అంతమగు వారము

ప్లేగు:— ఈవారమందు హైదరాబాదునందు గాని, పరిసర గ్రామములందుగాని ప్లేగు లేకుండెను. ఏమందువలనైన ప్లేగుతగిలిన ఎలుకలు దొరకలేదు. బోనులు, ఎరలతో ఎలుకల సంహారము చేయుచున్నారు. ఎలుకలున్న కన్నములను గంధక ధూమముచే పూడ్చినారు.

మశూచి, చిన్నపొంగు జ్వరము:— పెంచలగూడయందు ఈ వ్యాధితగిలిన ఒక మనిషి ఐసొలేషన్ దవాఖానాలో చేరెను.

స్ఫోటకము కలరా:— ఈవారమందు ఈ వ్యాధితగిలినవా రెవ్వరు ఐసొలేషన్ దవాఖానాలో చేరలేదు.

ఇన్ఫ్లుయంజా:— ఈ వ్యాధి తగిలినవాడొకడు గన్‌ఫౌండ్రీ నుండి ఐసొలేషన్ దవాఖానాలో చేరెను. మరి ౫౩ మంది హైదరాబాదులోని వివిధ దవాఖానాలలో చికిత్స పొందిరి.

భూకంపనిధి సహాయమునకైన టకము

౩౧వ తారీఖు రాత్రి విక్టోరియా ప్లేహౌసులో ఆమెచూర్ డ్రామాటిక్ అసోసియేషను వారు భూకంపనిధి సహాయముకై ఇంగ్లీషుభాషలో ఒక నాటకము ప్రదర్శించిరి. మహారాజాబహాదూరు గారు, సరోజిని నాయుడుగారు, రాజాబహాదూరు వెంకటరామారెడ్డి ఓ.బి.ఇ. గారు, కర్నల్ నవాబు తాముదార్ జంగుగారు, మిస్ పద్మజా నాయుడుగారు మొదలగువారు వచ్చిరి.

నాటకము ముగించినపిమ్మట మహారాజాగారికి పూలహారము వేయబడెను. మేజరు నాయుడుగారు అందరికి కృతజ్ఞత తెల్పిరి.

పైటా భూకంపనిధి

రఘువీరధవల్ వెంకయ్యగారు ౫౦౦ రూపాయిలు చెందవలసినవి, ౫౦౦ రూపాయిలకల్లా(?) కలిసినవి వైస్రాయిగారి భూకంపనిధికి పంపిరి.

ముందు ప్లేగు రాకుండుటకై గమనించవలసిన నియమములు

ప్లేగుశాఖవారి ప్రకటన

భగవంతుని కృపవలన హైదరాబాదులో రెండుమాసముల నుండి ప్లేగుయొక్క కేసులు లేవు. పరిసర హైదరాబాదు నుండి ప్లేగుపోయినదని యెంచవచ్చును.

ఇక ముందు ఈ వ్యాధి ప్రబలకుండుటకు ప్లేగుశాఖవారు ప్రజలకు ఈ క్రిందివిధముగా సలహానిచ్చుచున్నారు:—

౧. గృహములను పరిశుభ్రముగ ఉంచవలెను.

౨. తినువస్తువులను చాలాజాగ్రతగా మూసిపెట్టవలయును. మూషికములు ప్రవేశించని పాత్రలలో తినుబండములుంచవలయును.

౩. ఎలుకలను విషపుగోలీలచే చంపవలయును లేదన్న ఎలుకలబోనులలో పట్టవలయును. ఈగోలీలు బోనులు ప్లేగుశాఖనుండి యుచితముగానే ఇయ్యబడుచున్నవి.

౪. గృహములలో ఎలుకలు చచ్చినచో ప్లేగుశాఖవారికి తెలుపవలయును.

౫. బైటనుండి ప్లేగురోగిష్టులు వచ్చిన లేక ఎలుకలుపడినను ప్లేగుశాఖవారికి తెలియజేయవలయును.

౬. ప్రతివాడును టీకాలు తీయించుకొనవలయును, తన భార్యాపిల్లలకుగూడ టీకాలిప్పించవలయును.

మ. ఘ. వ. ప్రభుని రజతోత్సవము

నిజాం రాష్ట్ర ఆదిహిందువులకు రెండు ఘనమైన ఇనాములు

౧. ఆదిహిందువులు సర్వతోముఖముగ వర్ధిల్లుటకు నిజాం రాష్ట్ర "లేబరు డిపార్టుమెంటు"ను తప్పక స్థాపించగలరు.

౨. వెట్టిచాకిరి పూర్తిగ నిషేధించి, జీతమిచ్చి గ్రామచాకిరిచేయించుకొనువట్లును, ఇదివరకిచ్చియున్న ఇనాంభూములు పట్టాక్రిందికి మార్పు చేయువట్లు శ్రీవారు తమ అపూర్వ ఫర్మానా జారీచేయుచు, చిరకాలమునుండి క్రుంగుచున్న దీనప్రజలనుద్ధరించగలరని మిగుల ఆశతో ఎదురుచూచుచున్న, ౨౩ లక్షల ౩౦ వేల ౨౦౦ మంది ఆదిహిందువులు భక్తితో కరమోడ్చి ప్రార్థించుచున్నారు.

ఆదిహిందూ భవనము ౭_౭_౩౫ } "ఆదిహిందూ కేంద్ర సంఘము"

డాక్టరు మహమూదుల్లా

(హైదరాబాదులో ప్రచారము చేయదలచుట)

డాక్టరు మహమూదుల్లా ఎల్.ఎల్.డి గారు హైదరాబాదులో చీఫ్ జస్టిస్‌గానుండిన నవాబుసర్ ఇలియాసుజంగు బహదూరు గారి సమాధులు. వీరు ఇంగ్లండులో ఒకకమిటీని ఏర్పరచిరి. ఇట్టి కమిటీ తరపున కొందరు హిందూస్థానములో తిరిగి ప్రచారము చేయుచున్నారు. ఈ విధముగనే హైదరాబాదులో కూడ చేయదలంచుకొన్నారు.

తనపై తనకే విశ్వాసములేని శాసనసభ

బర్మా శాసనసభలో ఒక క్రొత్త తీర్మాన ప్రతిపాదనకు నోటీసు

బర్మా శాసనసభ ఆగస్టునెలలో సమావేశమగుచున్నది. మంత్రులపైనను అధ్యక్షునిపైనను పబ్లికు యొకానొక అవిశ్వాసతీర్మానములను చర్చించవలసి యుండును. ఇవి ఇట్లుండగా, బ్రామ్హోయోగారు అపూర్వమగు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము తెచ్చిరి. శాసనసభకు తనపైనతనకే విశ్వాసములేదని ఆ తీర్మానము తెలుపుచున్నది. ఇట్టి తీర్మానము ముందుగానే పొందుట అనుమతి అవసరము గనుక అతనికిపం పబడినది.

చర్చపెట్టుటకంగీకరించిన తీర్మానములలో నొకటి చాలముఖ్యము. నియమోద్యోగ సమస్యను పాశ్చాత్య ప్రభుత్వమునకె మన ప్రభుత్వమును, చర్చబరచవలెనని కోరుచు, ధర్మాత్ములదయను వినియోగముల బ్రింగనుమ సవరి పెట్టుట పాడిగా దనిచెప్పుచున్నది.

హైస్కూయిగరు మాథ్యూ తాన్ గారి ఋణపరిష్కారబిల్లును బర్మాశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుటకనుమతినొసగిరి. ఈ బిల్లుప్రకారము ఋణతగాదాలను, కోర్టుకెక్కకుండ మధ్యవర్తి పంచాయతులమూలమున పరిష్కారముచేయు వీలు కల్పించబడుచున్నది.

ప్రకటన

మింజాసబు చన్నూరువరమ్మ కౌకె సత్యనారాయణరావు పట్టేదారు, మం॥ ఆలగడప, వ కాలవపల్లి:

మర్యాలం చ రమహాలేవరున్న ౧౩౪౮ ఫసలీ.

ఇందుమూలకముగ సమస్తజనులకు తెలియచేయడమేమనగా నాపేరటను, నాబావనైన చన్నూరు రామరంగరావు పేరటను పైగ్రామములలో భూములపట్టా జాయింట్‌గా యుండియున్నది. నా బావనైన రామరంగారావు నన్ను నష్టపరచవలయునను దురుద్దేశ్యము వెంట కల్పన ఋణములను చూపించి నాపట్టాభూములను, రహెన్, వ, బై. మొదలగునవి చేయుచున్నట్లును, చేయదలచినట్లును తెలియుచున్నది. కాబట్టి నాఅనుమతిలేనిది స్వాధీనపరచుకొన్న గిర్విదార్లుకాని, లేక కొన్నవారలుకాని నష్టపడుదురని ఇందుమూలకముగ హెచ్చరించుచున్నాను. సదరుఆస్తి నాపేర పట్టాపుండటమేకాక హైకోర్టు మొదలగుమహాక్కమాల లో దావాలు జరుగుచున్నవి. కాబట్టి మాబావగారియొక్క దుర్బోధనలకు లోబడి ఆస్తిని తమ ఋణములక్రింద గిర్వికాని, లేక విక్రయముకాని చేసుకొన్నవారలు నష్టపడకుందురని ఇందుమూలకముగ తెలియచేయుచున్నాను. ఇంతకుపూర్వము, రహెన్ మొదలగునవి జరుగుతీరుకు అట్టిబాధ్యత నాయందుండబోదు. కావున వారలపైన క్రిమినలుగు చర్యజరుపబడును. కాబట్టి ఋణదాతలు అతనినుండియే, తమఋణములను తీర్చుకొన బాధ్యులైయున్నారు.

ఇట్లు
చన్నూరు వరమ్మ

వారల మోటారులు ఢీకొనుట

గొప్పగాయములగుట

౧ ఆదివారమునాడు రాత్రి రమారమి ౧౧ గంటలవేళ పెద్ద రోడ్డుయొక్క సదరు మూల తెలియం తాళీయాతుక వారి వద్ద మోటారులు ఒక దానితో ఒకటి ఢీకొనినవి. అప్పుడు చాలమంది గాయపడిరి. ఒక మోటారుకారు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ప్రొఫెసరగు డాక్టరు గారు మోటారు నడిపించుచుండిరి. వారివెంట జర్మని స్త్రీలు, వారి భార్య. రెండవవారు గాయపడిరి. ప్రొఫెసరు భార్యకు తలకు దెబ్బలు తాకినవి. ప్రొఫెసరుగారికి తలకు గొప్పదెబ్బ తగిలినది. ఉస్మానియా ఆస్పత్రికి పంపబడిరి. పోలీసు అమీను గారు డాక్టరు సంగతు అడుగగా తనశరీరము బాగులేదనియు మోటరు జరుగకుండ ఆపుటకు వీలుకాలేదనియు జవాబిచ్చిరి. రెండవ మోటారులో సయ్యదు గారు ఉండిరి. వారికి దెబ్బలు తగులుట వలన వారు ఉస్మానియా ఆస్పత్రిలో చేరి కట్టు కట్టుకొని స్వగృహమునకు వెళ్లిరి. మోటరుపైన పోలీసు వారిచే విచారణ జరుపబడినది. వాటి ఫోటోలు కూడ తీసుకొనబడినవి.

కాళీయైన న్యాయమూర్తిపదవి

న్యాయవాది సంఘము వారి సూచన

తెలంగాణా వారు న్యాయవాది సంఘమువారు గావించిన యొక తీర్మానమును, అసంఘ కార్యదర్శి గారు ప్రభుత్వ సభా సభ్యులకును, తెలంగాణా న్యాయస్థాన శాఖదర్శికిని మరియు ముఖ్య న్యాయస్థాన కార్యదర్శికిని తెలియజేసిరి. అతీర్మానమిట్లున్నది.—

ప్రభుత్వమువారు వకీళ్లవాక్కుల పైగు ముందుగా ఇప్పుడు తెలివికలవకీళ్లను ముఖ్యన్యాయస్థాన సభ్యులుగా చేర్చుకొనిరి. నాలుగు పాత్ర విధమైన సమయములు తలపెంచి వకీళ్ల వాక్కులను గురించి వివిధమైన వర్చయు జరుగుచున్నది. ఇప్పుడు నవాబు సిద్ధిఖుయా జంగు బహాదరుగారి స్థానము ఖాళీగానున్నది. కాబట్టి యీసందర్భమున ప్రభుత్వసభా సభ్యులు వకీళ్ల వాక్కులను గురించి ఆలోచించవలయును.

వైద్యకళాశాల విద్యార్థుల దరఖాస్తుయెడ సానుభూతి

౧ వహారతేదిన వారు ఉస్మానియా వైద్యకళాశాలయొక్క ఎం. బి. బి. ఎస్ తరగతి విద్యార్థులు (విక్టోరియా) గాలగుడాక్టరు హైదరాబాదు గారి వద్ద హిందూస్థానములో విధశాలలలో సంవత్సరమునకు రెండుసార్లు పరీక్ష జరుగుచున్నట్లు ఇక్కడ కూడ జరుగవలయునని దరఖాస్తు పెట్టుకొనిరి. ఇక్కడ కూడ పెండిట ఈవిధముగ చేయుండెను. కాని ఒక సంవత్సరమైనతరువాత మార్పుచేసిరి. ప్రిన్సిపాలుగారు విద్యార్థుల విషయమై సానుభూతిగ వారి దరఖాస్తును పంపిరి.

జీతముతో సెలవుకు కాలనిర్ణయము

సర్కారీ ఉద్యోగస్థుల పుద్యోగముల గురించిన భానునుయొక్క నిర్ణయము ఎవరైనను ఉద్యోగస్థుడు సంవత్సరమునకు ఎన్ని దినములు జీతముతో సహా సెలవునకు హక్కు దారుడు అనువిషయమును గురించి నియమములుండుట మంచిదని ఆదాయశాఖనుండి విజ్ఞప్తి చేయుటవలన ౧౧ అమరాదు నాడు ప్రభుత్వసభవారు ఈక్రిందివిధముగ తీర్మానము చేసిరి:—

ఉద్యోగస్థుడైనను ౧౦ దినములు సంవత్సరములో హాజరుకాకయుండవచ్చును. అట్టివారు రోగముకలనరకపోయినచో పైఅధికారులు ఎక్కువ చేయవచ్చును.

ఉన్నతన్యాయస్థానసభ్యుని ఉద్యోగపరిమితి హెచ్చింపు

ముఖ్యన్యాయస్థానసభ్యులగు నవాబు ముహమ్మదు యార్ జంగుబహాదరుగారి ఉద్యోగములో రెండుసంవత్సరములు ఎక్కువ చేయబడెను.

నవాబు మోజంజా బహాదురుగారు

కర్నల్ నవాబు మోజంజా బహాదురుగారు విలోఫర్ షరహాతో బెగంగారితో సహా గతశనివారం బొంబాయిలో ఓడ లోదిగిరి. ౧౦జూలై నాడు బొంబాయినుండి లేచి ౧౧జూలైకి హైద్రాబాదు చేరగలరు.

నగరమునం దహింసా ప్రచారము

రా౬-౭-౩౫ నుండి ౧౦-౭-౩౫వరకును, జీవరక్షా జ్ఞాన ప్రచారకమండలి వారిదిగువ స్థానములలో వ్యాఖ్యానసభలను, నగరసంకీర్తనమును, మ్యాజిక్‌లాంతరు ప్రదర్శనమును గావించిరి.

౧ గౌలీగూడా ౨. పూతలీబౌలి ౩. గోషామహల్ ౪. ౫. బాడీగూడా ౬. నాంపల్లి ౭. ౮. ౯. ౧౦. ఆనందబజారు ౧౧. సికిందరాబాదు ౧౨. బేగంబజారు ౧౩. ౧౪. గొల్లగూడా ౧౫. ౧౬. మల్లేపల్లిలో అహింసోపన్యాసములు జరిగెను.

౩౦-౭-౩౫న, కంపూబాను, ఆంధ్రబాలభారతి వినయముచూపిన జ్ఞానమందిరమునకు మ్యాజిక్‌లాంతరు చూపించుచు, మూగజీవులను రక్షించుడని బోధించిరి. సుమారువేయి పెద్దలు ఉండిరి. గతవత్సర మిత్రామము లోమండలివారు బోధనలవలన ప్రతియేట అమ్మవారి పూజలలో పశుబలులు చాలావరకు తగ్గెను. ఈ ప్రబోధమువలన మూఢాచారుల మనస్సులందు గొప్పపరివర్తన గలిగెనని అచ్చటి విద్యార్థులు యువకులు భావించుచున్నారు.

నాంపల్లి రైల్వేస్టేషన్ పునర్నిర్మాణము

నాంపల్లిరైల్వేస్టేషన్ నిర్మాణముకొరకు రూ రాలక్ష లక్షలు ఆమోదించబడినవి

ఉద్యోగవిషయములు

మౌల్వీ అబ్దుల్ మాజిద్ సాహెబు ముత్తసిబ్ గారు ఉపకారిణి ముఫ్తీ సహాయ మౌల్వీగా నియమింపబడిరి. వీరు కలంసూరి ముత్తసిబ్‌గా పని చేయుచున్నారు.

నిజామాబాదుజిల్లా న్యాయాధికారులగు మౌల్వీ అబ్బాసుహుసేన్ ఖాన్ గారు ఉపకారవేతనము పొందుటచే ఉద్యోగమును ౧౬వ తేదీ నుండి విరమింపగలరు. మహారాజా బహాదరుగారి ఆజ్ఞవలన ఆసిఫాబాదుజిల్లా న్యాయాధికారులగు మీర్ హుమాయూను బహాదరుసాహెబుగారు యీస్థానమునకు పంపబడుచున్నారు.

గోలకొండ పత్రిక

శ్రీయువనామ సం॥ ఆషాఢ శు॥ ౧౦

గురువారము

ఆర్య, సనాతన శాస్త్రార్థము.

వివేకవర్ధని మైదానములో అంతకుపూర్వము బుధవారమునాడు ప్రారంభించబడి పోయిన ఆదివారమునాటితో ముగించబడిన ఆర్య, సనాతన శాస్త్రార్థములు నాశించినదేదియు ప్రశంసనీయమైనది లేను. ఈశాస్త్రార్థమును తలపెట్టినప్పుడు ముందుగనే కొందరు వివేకులగు పెద్దలు, అనుభవముతో, యిటువంటి శాస్త్రార్థములను జరిపి ప్రయోజనమేమియు లేదనియు, దానిని మానుకొనుటయే మంచిదనియు తమ అభిప్రాయమును స్పష్టముచేసినట్లు వినుచున్నాము. ఇది నిజమైనచో, వారికి యీశాస్త్రార్థము యొక్క అత్యంతికరమైన ముగింపుచే ఆశ్చర్యమేమియు కలుగజాలదు.

ఇదేసంచికలో స్థలాంతరమున ప్రకటింపబడినటువంటి విజ్ఞప్తిలో బాజీకృష్ణారావుగారు చెప్పినట్లు యిటువంటి శాస్త్రార్థములలో ఉభయపక్షములును యేదోవిధముగ విజిగీషువులగుటకే యత్నించుచుందురు. జ్ఞానచాల అప్రధానముగును. దీనిలో యెదుటివానిగొంతుకంటె తనగొంతును పెద్దదిచేయుట, హేళనవాక్యములతో ఎదుటవానిని కలవరపరచుట, తర్జనలు, భర్జనలు— మొదలగునవన్నియు యిట్టివాదములలో యిరుపక్షముల వారును జయమునకు అవలంబించు ఉపాయములే. సామాన్యజనసమాజము యొక్క సగౌరవముగా చూచుటకు ఉపాయములలో దేనినైనను, కొన్నిటినైనను, అన్నిటినైనను అవలంబించుటకు వాదప్రతివాదులకు మనః[illegible] యొక్కను. కాబట్టియే సత్యాన్వేషకులు యిట్టి మార్గమును ప్రశంసించరు.

ఆర్యసమాజమతము యొక్కయు, సనాతన మతముకబడు దాని యొక్కయు, గుణాగుణములను ప్రజలు తెలిసికొని, వారు సత్యమును నిర్ణయించుకొనవలెనని ఉద్దేశ్యమైనచో, ఆర్యసమాజీయులును, సనాతనపక్షమువారును నిష్పక్షముగా ప్రచురింపక [illegible] వాగ్వాదములకు ప్రచురించు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] అంతర్గత జ్ఞానమే ప్రశంసనీయమైనది.

[illegible] ఆర్యసమాజమతము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సనాతన [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కలుగునని [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] శాస్త్రార్థములు [illegible] యున్ననేగాక జరిగినశాస్త్రార్థములలో యిట్టివనసాప

ముసు కల్గించగల అగౌరవచర్యలు కొన్ని జరిగియుండెనని తెలియుచున్నది. కాని రెండుపక్షములవారును యెట్టిమనస్తాపముగాని లేకుండపోయియుండిరేని సంతోషము.

ఆర్యసమాజమతము వేదములను విశ్వసించునదే. సనాతనమతమున్ను వేదములను విశ్వసించునదే. ఈరెండుపక్షములవారును హిందూమతమునకు దానిలో చేరినవారమనియే తలచుదురు. అయినప్పుడు ఒకపక్షమువారు యింకొకపక్షమువారికి కోపము, ఉద్రేకము కల్గించునట్టి మార్గములజోలికిపోక తమతమ మతములను ప్రశాంతముగా ప్రచారముచేసికొనుట హిందూమతమునకు గౌరవము అగునుకాని యిన్నటి శాస్త్రార్థములోజరిగినట్లు జరుగుట ప్రత్యేకముగ సనాతనులకుగాని, ప్రత్యేకముగ ఆర్యసమాజీయులకుగానికాక యీరెండుపక్షములలో చేరని వారినికూడ కలుపుకొని మొత్తము హిందూమతమునకు అయోగ్యము అని పెద్దలఅభిప్రాయము. ప్రభుత్వాధికారులు ప్రజలహక్కులను భంగపరచునట్లు సభలన్నిటిని నిషేధించుచుండజాలరు. వారు నిషేధించుటయు కోరదగినది కాదు. కాని మనకు హక్కున్నది, ప్రభుత్వమువారి ఆటంకములేదు అని, యోగ్యతాయోగ్యతల నరయక, యిష్టమువచ్చినట్లు మనసంఘమునకు ప్రయోజనకరము కాక మనస్తాపమునకు కారణమగునట్టియు, మన మతముయొక్క ప్రతిష్ఠకు కళంకమగునట్టియు వాదప్రతివాదసభలను జరుపుట [illegible] ము కాదు.

ఆయుర్వేదవిద్యకు పర్యాట్లు

స్థానికఆయుర్వేదసంఘములయందు ఆయుర్వేదవ్యాప్తివిషయమున [illegible] [illegible] సంతోషమును [illegible] సుల్తానుబజారులోని నిజామాయుర్వేద మండలివారు ఆయుర్వేద పాఠశాలనొకదానిని యేర్పరచినతరువాత యిపుడు అఖిలభారతఅనుబంధిక ఆయుర్వేద వైద్యమండలియొక్క స్థానిక శాఖవారు ఒకఆయుర్వేదపాఠశాలను యేర్పరచుటకు నిశ్చయించిరని తెలియుచున్నది. ఇట్లే బేగంబజారులో ఆయుర్వేద వైద్యశాలలో కూడ ఆయుర్వేదమును నేర్పుటకు యేర్పాటులుచేసినట్లువినుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారు ఆయుర్వేదవ్యాప్తిని ప్రోత్సహించుటకు ముందంజవేయునప్పుడు ఆయుర్వేదాభిమానులైనను దీనికిప్రాపకొనసాగించుట [illegible] [illegible] విషయము. అ[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] నాధ్యమైనంతవరకు సభవప్పుతో, సాధ్యమైనంతవరకు [illegible] ఫలమును సాధించుటకు [illegible] [illegible] విషయము. సంపూర్ణముగా ప్రభుత్వముపై ఆధారపడవలసిన పరిస్థితిలో ఇట్టి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఆయుర్వేదాభిమానులు [illegible] [illegible] [illegible] ప్రభుత్వమువారి [illegible] [illegible] [illegible] తోడ్పడవలెను. [illegible] ఆయుర్వేదాభిమానులు [illegible] ప్రారంభించినను, [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] దానిని [illegible] [illegible] చేయుటకు ముఖ్యము.

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము

విజ్ఞప్తి

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ఛాన్సెలరుగారికి ఉస్మానియా వైద్యకళాశాలయందును ఉస్మానియా ఆర్ట్సుకళాశాలయందును చేర్చుకొను విద్యార్థుల సంఖ్యాపరిమితిని హెచ్చించవలసినదని ఒకవిజ్ఞప్తి చేయబడినది. కళాశాలలందు చేరదలచుకొను విద్యార్థులకు [illegible] కలుగుటలేదను విషయమునుగూర్చి [illegible] బులెటిన్ పత్రిక విమర్శించుచు, మన రాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వోద్యోగములన్నియు వారిచేతనే భర్తీయగుటకు ఇంకనుయెంతో మంది విద్యావంతులు అవసరమైయుండగా, యిచదువదలచుకొన్నవారికి స్థానము యేర్పాటు చేయుట [illegible] [illegible] [illegible] అవసరమని సూచించియుండెను. వైద్యశాఖవిషయమున యీ అవసరము ప్రత్యేకముగ నొక్కిచెప్పబడినది. ఈసూచన న్యాయమైనది. మనసంస్థ ప్రజావిద్యా మహాసభయొక్క స్థాయిసంఘము పక్షమున దేశభక్త వామన్ రామచంద్రనాయక్ మొదలగు రాయబారులు వెళ్లి మహారాజా బహదర్ గారితో మనవిచేసికొనినది సమయోచితమే. మహారాజా బహదర్ గారు వారి విజ్ఞప్తిని సానుభూతితో వినుటవల్లను, వారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునుబట్టియు యాచిస్న ప్రజల కోరిక సఫలమగునని ఆశించుచున్నాము.

హైదరాబాదు సివిల్ సర్వీస్ తుది పరీక్ష ఫలితములు

అందరికంటె యెక్కువమార్కులుపొందిన హనుమంతరావు

గతసంవత్సరము[illegible] సివిల్ సర్వీసుపరీక్షలో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] వీరిలో ఎం. హనుమంతరావుగారు ఎం.ఏ. [illegible] [illegible] సంబంధించిన పరీక్షలోను. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సంబంధించినపరీక్షలోను ప్యాసుచేయబడిరి. హనుమంతరావుగారు ఎం.ఏ. అందరికంటె యెక్కువమార్కులు పొందిరి. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] బహుమానముగా పొందిరి.

మ. ఘ. వ. నిజాం ప్రభువుగారి రజతోత్సవ కార్యనిర్వాహకులు

[illegible] [illegible] [illegible] గోలకొండ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] చున్నది.

ఆర్యసనాతనశాస్త్రార్థంలో ఘట్టాలు

ఎల్లూరి మాణిక్యారావుగారు

పోయినబుధవారం సనాతన ఆర్యసమాజ శాస్త్రార్థం మొదలు వివేకవర్ధని హైస్కూలులో [illegible] జరిగింది.

సనాతనులమీటింగు అష్టగంధంవాళ్లు, నిలువుబొట్టువాళ్లు, [illegible] పిలకజుట్లు, చెంబుజట్లు [illegible] ముఖ్యం [illegible] ఇంగ్లీషుమాటాడే [illegible] ఎంతని చెప్పాలి!

ఇటూఆటూ రోజినప్పుడువారు, మొత్తానికి సగం హైదరాబాదంతా నిండిపోయింది.

* * * * *

ఒంటెమబండినిండా గ్రంథాలతో [illegible] పెట్టెలు [illegible] తెచ్చారు. [illegible] బుగుర్లాలు [illegible] ఒబ్బిపోయారు........[illegible] లేకున్నా తుంపబలం........తప్పలేదు.

* * * * *

[illegible] విమ [illegible] ఆర్యసమాజ [illegible] వచ్చింది. [illegible] నరేంద్రజీ [illegible] విషయం [illegible] .... [illegible] అన్నారు.

ఇంకొనినండి ——

[illegible] ఆర్యసమాజ [illegible] శాస్త్రార్థంలో [illegible] అన్నారు —— [illegible] వ్నారు.

మాధవాచారిగారు (సనాతనోపన్యాసకులు) [illegible] వాల్యుమి [illegible] ....

సంగతిచెప్పారు ——

గంధర్వరాజా [illegible] అప్పుడు [illegible] సంశయం.

[illegible] ౧౦౦ + ౫=౧౦౫ [illegible]

[illegible]

* * * * *

[illegible] ఉంది. [illegible] రక్తపరీక్ష [illegible] బ్రాహ్మణు [illegible] అన్నారు —— [illegible] ఆర్యసమాజ [illegible]

"రెండుకాశీవేయసి —— [illegible] బ్రాహ్మడికిపుట్టే [illegible] .... Income-source [illegible]

[illegible] బ్రాహ్మణుడు [illegible] ......

[illegible] బ్రాహ్మణుడెట్లా?

[illegible] .... [illegible] శ్రీ [illegible]

[illegible] తెలియాలి [illegible]

[illegible] ఉన్నశాంధలలో కూడ చేసే సాతనులను వివాహాలు చెయ్యండి— యన్నారు—

కళ్యాపుడు వేలమ్లేచ్ఛులను సంస్కరించి వైశ్యులుగా మార్చారు— శాఖీరాజకుమారులు ౧౦౦ గురంపు [illegible] రు— బ్రాహ్మణులైనారు—

(భవిష్యపురాణం) ఇదెట్లాసనాతనులు చెప్పాలిమరి— కాంపుజుని మను దేశములో ౧౦ వేలమ్లేచ్ఛులను సంస్కరించారు— యంతేగాదు——

చిలుకను, శేడిని, [illegible] బుధులైనారు [illegible] తెలుసునుగా—

* * * * *

[illegible] సాయిబు [illegible] విధులువిధించాలి —— [illegible] ప్రకారంలో ఏ మొదగని పాపం. ఏమిటం? యన్నారు —— మాధవాచారిగారు [illegible] ఏవరస్సు [illegible] —— ఎట్లా యంటారేమో— మెడికల్, లా, ఇంజనీరింగు మొదలగు కళాశాలలకు [illegible] తయారుజేయుచున్నట్లే చేయాలి" యని సమాధానంచెప్పారు.

రెండవరోజు

పురాణాలతత్త్వంవినండి. దేవేంద్రనాథగారు (ఆర్యసమాజకపన్యాసకులు) పురాణాల్లోచాలా భాగం వేదవిరుద్ధంగా [illegible] నిజంగా [illegible] చెప్తుతూ [illegible] బెట్టారు [illegible] విష్ణుమూర్తి [illegible] ఏం [illegible] భవిష్యపురాణం [illegible]

[illegible]

ఎప్పుడైనవున్నా [illegible] గీతాబోధకర [illegible] ఆర్జున [illegible] శ్రీకృష్ణుడు [illegible] దేవేంద్రనాథ [illegible] ఒకటికీనే [illegible] మూర్తిపూజ [illegible]

[illegible]

యుద్ధజేజేగాను [illegible]

"అంతర్ధాన [illegible] తేడు, [illegible]"

[illegible] బోధించాడు.

కత్తి, కడ్డీ.

[illegible] సొమ్ములు [illegible]

[illegible]

* *

[illegible] పంజాబు [illegible] కొట్టారో [illegible]

దేశాలవిఙ్ఞానమునందరికీ [illegible] పట్టుకున్న [illegible] చెప్పుదెబ్బలుకొట్టి [illegible] ఇదిపోతా నన్నారు"

* * *

మధ్యనున్న [illegible] గారుల చిత్రాన్ని జప్తుచేశారు సనాతనులు. కొబట్టిఇట్లా చేశారని వేర్త్రిపాడిచారు మాధవాచారిగారు:

ఆ వేళం [illegible] బుద్ధవిమంగళమండలీ [illegible] బుద్ధదేవగారు [illegible] స్వామిగారి చిత్రంమీద [illegible] ఆర్యసమాజ [illegible] స్థాపకులచిత్రాన్ని [illegible]

[illegible] మాధవాచారిగారి [illegible]

[illegible]

* * * * *

[illegible]

అధ్యక్షులు మందలించారు

[illegible] మాధవాచారి గారు [illegible] బుద్ధదేవగారు [illegible] మధ్యవర్తి [illegible] బుద్ధదేవ.

బంగళాపై నుంచి పడుట

[illegible] నరసింహస్వామియాలయము [illegible] బాటుతరురాం [illegible]

కిరోమణిగిరి నాజంగారు

[illegible] కిరోమణిగిరినాజంగారు జిల్లాబౌరానుండివచ్చినారు.

టరోనరు గారి ఉద్యోగము స్థిరమగుట

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ఉద్యోగములో

[illegible]

మన్సబ్ గష్తీ

[illegible] మహారాజా [illegible] వారు జీవితపు నకలు [illegible] యందే [illegible] జారీ అయిన గష్తీ [illegible] వారు, [illegible] లో అచ్చు వేయగలరు.

పోలీసుజవాను హత్య

జిల్లా గుల్బర్గా [illegible] గ్రామంలో [illegible] పోలీసు జవానును [illegible] పోలీసువారు [illegible]

కాకతాళీయ న్యాయపు చెడు అన్యాయము

కరీంనగరు జిల్లాలో ధర్మపురి సమీపములో నున్న గొల్లపల్లిలో [illegible] గౌడు తాటిచెట్టు పైనుండి [illegible] క్రింద చూచి [illegible] క్రిందనిలిచియున్న [illegible] మల్లగౌడు తక్షణమే మరణించెను.

లాహోరు సిక్కు మహమ్మదీయ సంఘర్షణ

పత్రికలకు ప్రభుత్వపు హెచ్చరిక

లాహోరు [illegible] పరిస్థితులు [illegible] పంజాబు ప్రభుత్వ [illegible] పంజాబుగవర్నరుగారు [illegible] పత్రికా ప్రకటన [illegible] చేయబడినది:—

లాహోరు [illegible] సిక్కులకు, మహమ్మదీయులకు [illegible] ప్రజల [illegible] పరిస్థితి [illegible] వ్యాఖ్యానములు చేయబడెను. [illegible] పత్రికా [illegible] వార్తలను ప్రకటించుటమానవలెను. [illegible] కారణము అయిన వ్యాసము [illegible] గవర్నరుగారు [illegible] కలిగివున్నను.

ఇప్పుడు లాహోరులో పరిస్థితులు అంతకంతకు విషమించుచున్నవి. సేనలు నగరమంతయు తిరుగుచున్నవి. డిప్యూటీ పోలీసుకమిషనరు నగరమేజిస్ట్రేటు, యితర పోలీసు అధికారులును నిరంతరము నగరమంతయు తిరుగుచున్నారు. జులై [illegible] తేదీ రాత్రి [illegible] ముసల్మానులు షాహ మహమ్మద్ మసీదువద్ద దాగుకొనియుండగా అరెస్టు చేయబడిరి. క్రొత్తగా ఒకపోలీసు డిప్యూటీకి [illegible] కు నియమింపబడినాడు. ఆకాశములో [illegible] తిరుగుచున్నవి. [illegible] కయ్యాని [illegible] యెవరు [illegible] వానిని వేయంచ్చునని డిప్యూటీకమిషన [illegible] జులై [illegible] తేదీ [illegible] ఉదయ [illegible] [illegible] కలు వేయుచు [illegible] [illegible] పోయిరి. [illegible] దెబ్బలలో [illegible] దెబ్బ, ఇద్దరు

హిందూ దుకాణదారులకుకూడ దెబ్బలు తగిలినవి. జులై [illegible] నుంచి లాహోరులోని వార్తాపత్రికలన్నియును, వాటికి వచ్చువార్తలను వ్యాసములను అన్నిటిని ప్రకటించుటకు అరమును [illegible] గంటలకుముందు పంజాబుప్రకటన శాఖాధికారికి చూపించి అనుమతిపొందినవాటినే ప్రకటించవలెననికూడ ఆజ్ఞచేయబడినది.

ఇది యిట్లుండ యింకొకవంక పంజాబుగవర్నరుగారు ప్రభుత్వమువారును సిక్కులవైపునుండియు ముసల్మానులవైపునుండియువచ్చిన రాయబారముల వాదములనువిని యేదో సామరస్యముగపరిష్కరించుటకు యేర్పాటుచేయవలచిరికాని ప్రయత్నము సరిగా సాగలేదు.

బీహారులో వరదలు

[illegible], ముజాఫరుపూరులనుండి తెలియుచున్న వార్తలవలన ఉత్తరబీహారు నిరంతరవర్షపాతమువలన [illegible] నట్లు తెలియుచున్నది. [illegible] ప్రదేశములు వరదలలో మునిగిపోయినవి. రైల్వే [illegible] లో మునిగియున్నందువలన [illegible] రైల్వేలో [illegible] ఆగిపోయినవి. [illegible] ముజాఫరుపూరు [illegible] కు రైలుప్రయాణము ఆపివేయబడినది.

అచ్చటిప్రజలు చాలాకలవరపడుచున్నారు. పరిస్థితులు భయంకరముగానున్నట్లు తెలుపబడుచున్నది.

జాంజిబారు భారతీయులకష్టము

జాంజిబారులో లవంగ [illegible] వచ్చిన [illegible] భారతీయుల [illegible] సి. యఫ్. ఆండ్రూసుగారి ద్వారా మహాత్మాగాంధీ [illegible] ఒక సందేశమంపించారు [illegible] ఇండియాప్రభుత్వం [illegible] విషయంలో [illegible] ఏమి [illegible] చూడడానికి కోరుతున్నారు. [illegible]

సత్యమూర్తిగారి మరో ఫర్మానా

ప్రస్తుతం కాంగ్రెసువారు దేశమంతటావిద్యార్థు [illegible] ప్రయత్నిస్తున్నారు [illegible] ప్రతియువకుడు [illegible] ౩౦ల [illegible] సంవత్సరాల [illegible] సంవత్సరాలలోను [illegible] సంవత్సరాలగడువు [illegible] లో చేర్చుకోవాలి. [illegible] సత్యమూర్తిగారు [illegible] విద్యార్థులకు [illegible] మాత్రం [illegible] గావుంది.

యీరోడులో చాకలి, మంగలి సమ్మె

ఈరోడ్ మునిసిపాలిటీవారు చాకలి, మంగలిపన్ను [illegible] మునిసిపల్ పన్ను విధించినందువల్ల [illegible] కులములవారు సమ్మె [illegible] కట్టినారు. ఈనెల [illegible] తేదీన జరిగినబహిరంగసభలో యీపన్ను అధర్మమని గర్హింపబడినది.

రానున్న కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘ కార్యాలయ ప్రారంభము

పాట్నా, జూలయి: ౬

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడగు రాజేంద్రప్రసాదు [illegible] బుగారు అంబాలానుండి పాట్నాలో [illegible] జూలయి [illegible] కొన్ని గంటలు [illegible] రానున్న [illegible] ఆహ్వానసంఘము [illegible] కార్యాలయమును తెరచిరి. రానున్న మహాసభను విజయవంతముచేయవలసినదని [illegible]

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సామ్యవాదపక్ష కార్యదర్శి [illegible] గారి [illegible] ప్రకటనను గురించి ప్రశ్నింపగా, [illegible] కేమియు [illegible] తెలియదనియు, [illegible] లించుకొనవలెనని చెప్పిరి.

సినీమానటకుల కష్టముల విచారణ

ఆంధ్రనాటకకళాపరిషత్తు కార్యనిర్వాహకసంఘ తీర్మానము

ఆంధ్రనాటకకళాపరిషత్తు కార్యనిర్వాహకసంఘసమావేశము తెనాలిలో అధ్యక్షులవారిగృహమున జూలై ౩౦వ తేది మధ్యాహ్నము ౩ గంటలకు ప్రారంభింపబడెను. సంఘ సభ్యులును, నాటకాభిలాషులు పెక్కండ్రు ప్రేక్షకులునువిచ్చేసిరి. సభా కార్యక్రమము లోసినిమా యాక్టర్ల కష్టములగూర్చినవిచారణయుండుటచేత పలువురు సినిమానటులు తమకష్టములను తెల్పుకొనుటకు విచ్చేసిరి.

అతిథులందరకు అల్పాహారసమర్పణానంతరము అధ్యక్షులగు శ్రీగోవిందరాజులవెంకటసుబ్బారావుగారి అధ్యక్షత క్రింద కార్యనిర్వాహకసంఘసమావేశమయి ఆమోదించిన తీర్మానములలో క్రిందివిముఖ్యములు.

చతుర్థాంధ్రనాటకకళా పరిషత్ వారిచే నంగీకరింపబడి ముద్రితము అయిననిబంధనలు నియమములు యీకమిటీవారిచేత నామోదింపబడినవి.

నాట్యకళాపరిషత్తుకరపుత నాటకరచనబహుమాకృతికి సల్పినమాచరలను యీకమిటీవారు రఘురలవు రిపరము అగస్టు ౧వతారీఖులో గావచ్చిననాటకగ్రంథముల నేడుప్నకొనిబహుమాకృతిచేయుటకుతీర్మానించడమయినది.

రూ ౧,౦౦౧లకు తక్కువగానిబహుమాకృతివిధివిధిగస్టు ౩౧వ తేదీలోగా సమకూర్చుటను యీక్రిందివుపసంఘము యేర్పాటుచేయుడమయినది.

౧ సూరవల్లి రామబ్రహ్మంగారు ౨. దాడిగోవింద రాజులుగారు ౩ సావందరసింహారావుగారు.

శ్రీనిలంరాజావెంకటశేషయ్యగారు నాట్యకళా పత్రికానిర్వహణను చూచుటకున్ను ముక్తవి రామానుజాచార్యులుగారు రాబోవుబెజవాడపరిషత్తుకొఱకలసినఏర్పాటులన్నియు సల్పుటకున్ను పరిషత్తుసభ్యులచేర్చుటకున్ను కార్యనిర్వాహకసంఘసమావేశము లుజరిపి నాటీమినిట్సురికార్డు చేయుటకున్ను సూరవల్లి రామబ్రహ్మంగారు నాటకబహుమాకృతి ఇతర పరిషత్ వ్యవహారములన్నియు చూచుటకున్ను యీపరిషత్తుసంఘమువారు కార్యదర్శుల కార్య విభాగమును సల్పుచున్నారు.

సినిమానటకుల.వివిధమూడియోలలో అనేకకష్టకష్టములు అనుభవించుచున్నట్లు యీపరిషత్తువారికి తెలియవచ్చినందున యట్టికష్టములనువిచారించి ఒకరిపోర్టునుతయారుచేసిపరిషత్తుకొరకుపెట్టగలందులకుయీక్రిందివుపసంఘమునియమించడమయినది

౧. దాడిగోవిందరాజులుగారు-అధ్యక్షులు. ౨.బందా కనకలింగేశ్వరరావుగారు. ౩. తెల్లంకొంక సుబ్బారావుగారు ౪. సూరవల్లిరామబ్రహ్మంగారు సమావేశపడు.

ఇటీవల రాజమహేంద్రవరములో జాయింటుమేజిస్ట్రేటు నాటకకంట్రాక్టరుమిద్దరిమీద తలకొరకమూడుమాసముల శిక్షయు: రూ౫౦౦లజరిమానాయువిధించుచు కలుగరించిన తీర్పునుబట్టి యీసంఘంవారుయిక ముందునుంచి యెట్టిటువంటి నాటకప్రదర్శనమునకైనను నటప్రముఖులసమావేశమును ప్రచురించినయెడల నట్టినాటకప్రదర్శనమునందు పాల్గొనునటకులును యీనాటకమువీక్షింపబోవుప్రేక్షకులును కరపత్రములవిజ్ఞానవిషయములు తెలుసుకొని జాగ్రతగాప్రవర్తింపవలసినదని యీసంఘమువారు హెచ్చరించుచున్నారు.

—ప్రజామిత్ర.

రిక్షాకూలీలకు తీరికసమయములలో పని

రిక్షాబండ్లులాగు కూలివాండ్రు తీరికగానున్నప్పుడు వృధాకాలమేలగడపవలెను? కాబట్టి ఆసమయములో తక్లిలో నూలుతీసినచో వారి ఆదాయమునకది తోడుగ నుండదా? అందువలన సిమ్లాలో రాజకుమారి అమృతకౌర్ గారు రిక్షాకూలీలందరిని ప్రోద్బలపరచి వారికీపని పెట్టదలచినది. రిక్షాకూలీలుకూడ అనేకులు యీ అభిప్రాయము బాగున్నదని మెచ్చుకొనినారు. మొదటి నెలలో అందరికంటె యెక్కువనూలుతీయువానికి మంచిబహుమతినిచ్చెదననికూడ ఆమె ప్రకటించినది.

నిరుద్యోగులగు గ్రాజుయేట్లకు కాంగ్రెసుపని కల్పించుట

ఢిల్లీరాష్ట్ర కాంగ్రెసుకమిటీవారు గ్రాజుయేట్లనుమాత్రమే కొందరిని పట్టుకొని వారికిమారటులో గ్రామములలో ప్రచారముచేయుపనిని నేర్పించుటకు యేర్పాట్లు చేసెదరట. ఈతరిఫీదు కాలములో వారలకు నెల ౧కి రూ. ౧౦లు మొదలుకొని రూ ౧౫ల వరకు అలవెన్సునిత్తురట. తర్వాత గ్రామములలో పనిచేయునప్పుడు నెలకు రూ ౩౦ల వంతు జీతములను యేర్పాటుచేయుదురట.

* * * *

పాట్నాజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీవారు క్రమంలోయిక్కడ గ్రామప్రచారకులను తరిఫీదుచేయుటకు నిశ్చయించినారు. ఆరోగ్యము,ప్రథమసహాయము (ప్రమాదములలో), నేతకుఅంగములైన అన్నిపనులు నేర్పబడును.

ఇపుడు గాంధీకిని, హిందీసాహిత్య సమ్మేళనమునకును వివాదాంశము

ఇండూరు హిందీసమ్మేళనమునకు గాంధి మహాత్ముని అధ్యక్షతవహించుటకుకోరగా, మహాత్ముడు లక్షరూపాయల విరాళమును యిచ్చిననేగాని అధ్యక్షతవహించుచుట లేదనెనట. ఇంతవరకు ఆలక్షరూపాయలీయబడకపోగా యిపుడు గాంధిమహాత్ముడు ఆసమ్మేళనము యొక్క ఆహ్వానసంఘమునకు క్రియలేని మాటలు అని హెచ్చరిస్తూ వ్రాసెనని బొంబాయిక్రానికల్ పత్రికకు ఒకవిలేఖరి వ్రాసినాడు. అయితే గాంధీ ఆ రూపాయలకై కొందరిపెట్టడనియును, ఏలనన సేట్ జమ్నాలాల్ బజాజుగారు అమొత్తమునకు పూచీగా నిలబడియుండిరనియు ఆవిలేఖరి నమ్ముచున్నాడు.

విషము తగులకుండచేయు రహస్యము

టాంగనీకాలో తెకనిక్టోరియాను దక్షిణమున ౩౦వేలదరకపుమయిళ్లలోతేశములో ౭౦ లక్షలమంది వన్యంవాసులను తెగవారున్నారు. వారలకు విషమును తగులకుండచేయు రహస్యము తెలుసునట. ఆరహస్యమును ప్రొఫెసర్ గ్నాగ్యాన్ వెన ర్ కార్నెబిక్ అను నతను తెలిసికొని అమెరికాకు చేరినాడు. అక్కడ పర్వసామ్రాజ్యము అను ఒకరహస్యసంఘము ఇతనికి ఛాంగ్ సైబాక్ అను బిరుదునిచ్చెనట. ఈసంఘసభ్యులకు విషములేమియు చేయజాలవట. కార్నెబిక్ కూడ అందులో సభ్యుడు కాగా అతనికి విషసర్పములతలలు సింహములు పుష్పగూండలు మొదలగు కొన్నిటి మెదడులు కండ్లు నాలుకలు మొదలగు శరీరభాగములతో తయారుచేసిన ఒకవస్తువుపదార్థమునిచ్చిరట. దాని నుపయోగించుటచే పెద్దతలనొప్పివచ్చెనట. ఇక సర్పవిషము తగులునను భయము తనకు లేదు అని కార్నెబిక్ చెప్పుచున్నాడు.

ఇంకొకటి, ఆయన కింగ్ యనుమాలికను తెచ్చినాడు దానిని ఉపయోగించినవాడు కొంచెము స్పృ హయున్నమతంపు అగుపడుచున్న అప్పటిస్థితిలో వానిని యెట్టులాగ దీసిన ఆట్లు లాగు చున్నదట. దీనిని ఇతనుస్వయముగా పరీక్షించిచూచినాడట. కాని యితరులకు లాగుదురను భయముచే ఎవరును రాని పిక్కసడిసెలో తూర్పుని దానిని నీటిలో కలిపి త్రాగినతర్వాత రెండుగంటల కై నిమిషములైనతర్వాత అతనికి స్పృహవచ్చినట. స్పృహాపూర్తిగా తప్పలేదట.

చిత్తూరు జిల్లాలో అనావృష్టి

చిత్తూరుజిల్లామదనపల్లి, వాయిలపాడు తాలూకా ప్రజలు యనావృష్టిచే మిక్కిలి బాధపడుచున్నారు. జిల్లాలోనదికితాలూకాలలో వరదములూలుకంటె యెక్కువగాకురిసినను యీరెండుతాలూకాలలోమాత్రము బొత్తిగా లేవట. యిందువల్ల యింతవరకువ్యవసాయపుపనులు ప్రారంభము కాలేదు. పనివాండ్రకుకూడ లభించుట లేదు. ఏప్రిల్ నెలలో కొన్ని గ్రామాలలో త్రాగుటకునుంచినీరుగూడా దొరకలేదు. వున్న యేరెండుమూడునూతులలో యెండిపోయినవి. ఇందుకుగాను నూతులు లోతుచేయించి లోతుచేయుటకున్ను వానకొరకు మెంబరు వారు చిత్తూరిజిల్లాబోర్డుకుకొంతిధనమిచ్చినారు. త్రవ్వినమాతులు తిరిగియెండిపోవుచుండుటచే మళ్లీ త్రవ్వవలసివచ్చుచున్నది. అపనులయింకనూ యెక్కువగ్రామములలో జరుగుచు వేయున్నవి. ఒకొక్కకుటుంబముత్రాగుటకునీరుసంపాదించుటకునూతులకడ్డ కొన్నిగంటలు కాయవలసివచ్చుచున్నది.

పశువులను మేపుటకుకూడ చాలకష్టముగనున్నది. గ్రామపంచాయితీఘాటసులలో తక్కువరేట్లకు పశువులను మేపుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు సహాయముచేయుదురని తెలియుచున్నది. మయినవారిక్రింది శేషమనుశరిల్పించి పట్టాండ్రకు కూలియిప్పించెదరట. రెండుమూడుగోడ్డులపమ్మలు వట్టి చెప్పబడుచున్నవని తెలియును.

దివానుబహదూరు యస్. గోపాలస్వామిఅయ్యంగారు, కయవుకమీషనరు ఈరెండుతాలూకాలలోనూ సంచారముచేయుదురని తెలియుచున్నది.

—ప్రజామిత్ర.

ఆంధ్రజస్టిస్ పక్షమహాసభ

ఆంధ్రజిల్లాలలో జస్టిసుపక్షమునబలపరచుటకు ఆంధ్రదేశమునందలి జస్టిసుపక్షీయులు ఒకమహాసభను జరుపుటకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఆమహాసభ బహుశ బెజవాడలో జరుగుతుంది. గుంటూరుదక్షిణభారతలిబరల్ ఫెడరేషనువారి ఆహ్వానముమీదబొబ్బిలిరాజాగారు గుంటూరుకువిచ్చేసినపుడు వారినాసభకు అధిపత్యంవహించమనికోరినారు. మహాసభవచ్చేనెలలోజరుగుతుందని ప్రజామిత్ర వ్రాయుచున్నది.

ట్రాన్సువాలులో భారతీయులకు వైరి

దక్షిణఆఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వమునందు ట్రాన్సువాలురాష్ట్రశాసనసభవారు ఆఫ్రికామున్సీపాలు, అక్కడిభారతీయులు, నల్లవారు యూరపీయుల మోటరుకారులకు డ్రైవరులుగాకూడనుండకూడదని నిబంధనలుచేయుటకు పురపాలకసంఘములు మొదలకుస్థానికసంస్థలకు అధికారములనీయవలసినదని ప్రభుత్వమువారినికోరుచు ఒకతీర్మానమును ఆమోదించిరి.

డ్రైవరుకు పోలీసుకు నీటిలో పెనగులాట

చంద్రనాగూరు ఫ్రెంచివారిది. బ్రిటిషుయిండియాలోనున్నది. అక్కడఒక లారీడ్రైవరు తనలారీని అజాగ్రతగానడుపుటచే ఒకనదివద్ద ఒక బాలుడు దానితోఢీకొనిమరణించెను. అక్కడనున్న పోలీసుడ్రైవరును వెంటనేపట్టుకోనలేయెను. ఆనదిదాటినచో బ్రిటిషువారి ప్రదేశముగనుక తప్పించుకొనవచ్చునని డ్రైవరు నదిలోదూకి యీదలిపోదలచెను. కాని ఆఫ్రెంచి పోలీసువాడు అంతకంటె పట్టుదలతో నదిలోదూకి పెనగులాడి అతనిని అరెస్టుచేసెను.

బాల్డ్విన్ మంత్రాంగము

(గోపరాజు గున గునం)

ఇటీవల బాల్డ్విన్ గారు కొనసాగించిన మంత్రి నిర్మాణము మునుపటి బాల్డ్విన్ గారు చాలాశ్రుష్టపడుతున్నారు. కొందరు అనుకొంటున్నట్లు ఆయన అనుభవము మాత్రం స్పష్టపడుతున్నట్టు చెప్పరు. అందువల్ల ప్రధాన మంత్రిగారు ఇప్పటి రాజకీయ పద్ధతులు వినియోగిస్తారని వారు చెప్తున్నారు.

ఈమంత్రాంగం తాత్కాలికం. మూడు సంవత్సరాల తర్వాత ఎన్నికలు జరుగుతాయని కొందరు భావిస్తున్నారు.

జాతీయ ప్రభుత్వ నిర్మాణములో లోపం జరిగినవని చాలామంది అనుకుంటున్నారు.

మాక్డొనాల్డుగారి ఆరోగ్యం కొంతకాలంగా చెప్పబడినా అసలు కారణం రాజకీయమే. అయినా ఆయన ఇంకా ఉద్యోగం నిర్వహిస్తున్నారు. వారు ముఖ్యమైన ఎన్నికల్లో సహాయకులుగా ఉంటారని చెప్పవచ్చు. ఇంతటితో ఆయన రాజకీయ అధ్యాయం సమాప్తం అయిందని మిత్రుల అనుమానం.

* * *

బాల్డ్విన్ గారు మంత్రాంగ నిర్మాణంలో మాక్డొనాల్డుగారితో సంప్రతించారని చాలామంది అనుమానంగా అడుగుతున్నారు. కొంతమంది వ్యక్తిగతమైన మిత్రులతో మాత్రం ఆలోచించి స్వయంగానే ఈ ఏర్పాట్లు చేశారు.

విదేశీ రాజ్యాంగ మంత్రిత్వాన్ని గురించి చాలా కాలం కలతచెందింది. ఏంథనీ ఈడెన్ గారు ఉపదేశించినా చాలా కాలం వరకు ఫలించలేదు. చిన్న ఉద్యోగం ఈడెన్ గారికి ఇవ్వబడినందుకు ఆయన మిత్రులు కూడా ఆసహ్యపడుతున్నారు.

* * *

క్రొత్తగా విదేశీ రాజ్యాంగ మంత్రిపదవి పొందిన గారికి ఈడెన్ గారితో కలిసి పనిచేయడం ఇష్టంలేదు. అందువల్ల ఈడెన్ గారు కొద్దిలో వేరువుద్యోగానికి తరలించబడి విదేశాంగ విషయమై ఈడెన్ గారి సహాయం పొందుతున్నారు.

* * *

హోర్ బెలిషా గారు మంత్రివర్గంలో వుండుట కొందరికి ఆనందంగా ఉన్నా, పనిలేని ఆయనను బాల్డ్విన్ విడిచిపెట్టడం విచిత్రంగా వుంది.

బాల్డ్విన్ గారి అభిప్రాయం ప్రకారం ప్రజలలో మంచి అభిప్రాయం కలిగించడానికి కొత్త మంత్రులు ఉపయోగిస్తారు. మంత్రిత్వం వదలి పెట్టి కొంతకాలం విశ్రాంతి తీసుకోవలసినదని సలహా ఇచ్చినట్లు వినికిడి.

ఇలాగంటే విక్టర్ గారు బాల్డ్విన్ గారు 30 మంది సభ్యులు గల కేబినెట్టును 22 దాకా తగ్గించారు. ఇంకా యోచనలో విషయంలో పని సహాయం కోసం మరికొంతమందిని ఉద్యోగాలలో చేర్చారు.

ముఖ్యమైన ఉద్యోగాలు ప్రధాన మంత్రిత్వం గారికి అప్పగించబడినది.

ఇంగ్లాండు ఇండియా కార్యాలయంలో పనిచేసిన, తన ప్రాంతపు విషయాలలో సహాయం చేయుచున్న ప్రతినిధులతో పోరాటం చేసి అలసిపోయిన సర్ శామ్యూల్ హోర్ గారికి విశ్రాంతి.

విదేశీ వ్యవహారాల కార్యదర్శిత్వం గారికి, జెట్లండు గారిని ఇండియా సెక్రటరీగా నియమించడానికి సూచించబడింది.

ఆయన ఎక్కువ రాజకీయ అనుభవం లేకున్నా, ఆంధ్రదేశాన్ని గురించి ప్రత్యేకమైన జ్ఞానం కలవారు.

* * *

లిన్లిత్గో ప్రభువు మొదటి కమిటీకి అధ్యక్షుడుగా ఉన్నారు. కొన్నాళ్లు బెంగాల్ గవర్నరుగా ఉన్న జెట్లండు ప్రభువు ఇండియా వ్యవహారాలలో చాలా అనుభవం గలవారు. కొంతకాలం ఇండియా ఆఫీసులో ఉద్యోగం చేసినవారు కావడం వల్ల ఇండియా విషయంలో అభిమానం.

జెట్లండు గారు ఇండియా మంత్రి కాగానే వైస్రాయిగా ఉన్న వారి పదవి పరిపాలన ముగిసి వెళ్లుతున్నారు. లిన్లిత్గో ప్రభువు పాలించడానికి ఇండియా వైస్రాయి పదవి. వచ్చే సంవత్సరం ఏప్రిల్ 18 న వెల్లింగ్టన్ ప్రభువుగారు విరమించగానే లిన్లిత్గో [illegible] ఎక్కుతారు.

ఇటలీ అబిసీనియా

సంఘర్షణాతత్త్వం

యూరపు పరిస్థితుల వైఖరి

(ప్రజామిత్రనుండి)

క్రిందటి సంవత్సరం జర్మనీని గురించి హిట్లరును కలుసుకోవడంతో ప్రారంభించిన ముస్సోలినీ యొక్క ఇంకొక అడుగు కావచ్చును. నాలుగు పక్షాల ఒడంబడిక ప్రయోగిస్తున్నాడు. జర్మనీతో ఇటలీ కన్నా ఎక్కువ శక్తి ఉందని భయపడి ఫ్రాన్సు ఇటలీకి ఎక్కువ బాధ్యత ఇచ్చింది. ఇంగ్లాండు సమితిలో ఇటలీ పాల్గొనవలసినదని ముఖ్యంగా ఇటలీకి అబిసీనియాలో భాగం ఇచ్చే ప్రయత్నం. కేవలం కాంగోలో పెట్టుబడి వల్ల ముఖ్య బ్రిటిష్ ప్రధాని ఈడెన్ బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యానికి సంబంధ సముద్ర మార్గాలు పెట్టుబడి అబిసీనియాకిచ్చి, ఇటలీకి కొంత అబిసీనియా భాగం ఇవ్వవలెనని ఆలోచిస్తున్నారు. పట్టించుకోలేదు ముస్సోలినీ. అబిసీనియాకు రేవు పట్టణం ఇచ్చే విషయం ముఖ్యమైనది. అది ఇటలీ నష్టమన్నాడు. యూరపు ప్రపంచానికి ముస్సోలినీ వైఖరి అంటే అర్థం కాలేదు.

ఇక్కడ తప్పకుండా అబిసీనియా-ఇటలీ యుద్ధం జరుగునని రాజకీయ వేత్తలు భయపడుతున్నారు. ఇంతలో కెల్లాగు ఒడంబడిక ప్రకారం శాంతి సమాధానానికి ఆవశ్యకమైన అబిసీనియా ఆ మార్గాన్ని అనుసరిస్తున్నది. ఆఫ్రికాలో ఉంటే బ్రిటిష్ వారు యూరపు కూడా దగ్గరుంటుంది. ఇటలీ యుద్ధానికి సిద్ధం కావడం ముస్సోలినీ ఉద్దేశం ఆఫ్రికాలో బలం పొందాలని. ఫ్రాన్సు దేశము, ఇంగ్లండు, బెల్జియం, ఇటలీ మధ్య ఒడంబడిక ప్రయోగించే యుద్ధం.

ఎవరు గెలుస్తారు?

యుద్ధం వస్తే ఇటలీ గెలుస్తుందా, అబిసీనియా గెలుస్తుందా?

అబిసీనియా వారు మహా యోధులు. వారి చరిత్రలో కేవలం వీరత్వం గర్వకారణం. పూర్వకాలంలో ఇటలీతో యుద్ధంలో ఓడిపోలేదు. ఇటలీ వారు చాలా కాలం నుంచి ఓడిపోయిన అవమానాన్ని మరిచిపోలేదు. అబిసీనియా స్త్రీలు కూడా యుద్ధంలో సహాయం చేస్తారు. అబిసీనియా చిన్న దేశమైనా ఇటలీ పట్ల పోరాడగలదు.

పదహారవ శతాబ్దంలో ఒకరి సైన్యాన్ని ఓడించిన కథ చరిత్రలో ఉన్నది. అబిసీనియా సైన్యాల్ని సర్వనాశనం చేసిన కథ, ఇటలీ సైన్యం చాలా పెద్దది. ఇటలీ యుద్ధ సామగ్రి చాలా ఉన్నది. అయినా అబిసీనియా పర్వతాలు, అరణ్యాలు, ముస్సోలినీ సైన్యాలు అబిసీనియాలో ప్రవేశించడం కష్టం. అబిసీనియా స్వాతంత్ర్యం కోల్పోయినట్లు అబిసీనియా ఇంకా ఒప్పుకోలేదు. యుద్ధానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ముస్సోలినీ తన సైన్యాలతో ఆక్రమించుకోవాలని కలలు కంటున్నాడు. ఫ్రాన్సు ఇంగ్లండు వారు ఏమీ చేయలేరు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం దేశంలో తలపెట్టిన యుద్ధం పరిణామం ప్రపంచం చూస్తున్నది.

సార్ హెండర్సన్ హిట్లరు పూర్వమిత్రుడు. నాయకత్వంలో హిట్లరు జర్మనీలో చేరడం వల్ల సార్ హెండర్సన్ ఆశించినది జరిగింది.

ఇదిగో ఇలాగే ఉండగా ఓక బాధ దేశంలో పెద్ద గొడవ రాజకీయ సంబంధమైన పరిస్థితులలో ఆక్రమణ వారి స్వాతంత్ర్యం కాపాడుకోవాలని ఓకరి రాజకీయ సంప్రదింపులు జరుగుతున్నాయి. ఇది ఏమవుతుందో ఎవరికి తెలియదు.

ఇరవై యేండ్ల చిన్న ఉద్యోగం నుండి మంత్రివర్గ నిర్మాణం పూర్తి అయింది. ఆయన దేశంలో ఎన్ని గృహాల లోలోపల విన్న సుఖ ముఖ్యంగా ఆలోచించ బడలేదు. మున్ముందు పెద్ద మనుష్యులు బాల్డ్విన్ గారి దృష్టికి రాలేదు. లాయిడ్ జార్జి, చర్చిల్, చాంబర్లేను గారు.

నూతన మంత్రివర్గ నిర్మాణంలో ఈ పదవి మేధావి అయిన పెద్దలు గౌరవంగా తలచబడలేదని రాజకీయజ్ఞులు చాలామంది విమర్శిస్తున్నారు.

ఆస్ట్రియాలో ప్రస్తుత ప్రభుత్వం స్టార్ హెంబర్గ్ ఓటో రాజును రప్పించి పట్టాభిషేకం చేయాలని ఆలోచిస్తున్నది. రెండో వైపు తన స్వతంత్రంగా ఉండాలని ఆస్ట్రియా జర్మనీలో కలిసిపోవలసిందే ఏనాటికైనా. హిట్లరు ఆస్ట్రియను జాతివాడు. ఆస్ట్రియా జర్మను జాతిలోనిది. ముస్సోలినీ అబిసీనియా మీద పడి తే-ఆస్ట్రియాలో కూడా పట్టు వదలి ఇటలీ రాజకీయ జోక్యం చేసుకుంటాడు. అయితే తన తో ప్రభువులు సింహాసనం ఎక్కి యూరపు ఖండం మార్పు చెందుతుంది.

గ్రీసు రాజు

పరాశ్రయపడి పదవిని కోల్పోయిన రాజులు చాలామంది ఉన్నారు. ఆస్ట్రియా రాజు కూడా అటువంటివాడే. గ్రీసు రాజు కూడా ఇంకా ఆశ వదలక తిరుగుతున్నాడు. గ్రీసు దేశంలో ప్రస్తుతము ఎన్నికలు జరుగుతున్నవి. ప్రధాన మంత్రి సాల్డారిస్ ఇదివరకు రాజు పక్షంలో లేడు. కాని ఇప్పుడు అనుకూలంగా మారినట్లు తెలుస్తుంది. రాజు రావాలని పార్టీలలో ఒకటిగా పెట్టి ఎన్నికలు జరుగుతాయి.

గ్రీసు దేశపు రాజు జార్జి యీమధ్యనే ఇండియా వచ్చిపోయినాడు. బ్రిటిషు చక్రవర్తి కుటుంబానికి బంధుత్వం వల్ల చుట్టం వచ్చినాడు. ఇంగ్లాండులో బ్రిటిషు వారి ఆదరణ పొందుతున్నాడు. గ్రీసు రాజకీయ వేత్తలు కూడా రాజును కోరుతున్నారు. దేశంలో శాంతి ఉండాలని. విప్లవనాయకుడు వెనిజిలాస్ పరాజయంలో ఉన్నాడు గాని సామ్రాజ్యాలతో చేరుతున్నాడు. ఏనాటికైనా రాజు పక్షం బలపడుతుంది.

ఆంగ్లో-జర్మను ఒడంబడిక

ఈ మధ్య జరిగిన యాంగ్లో-జర్మను నావిక ఒడంబడిక ఫ్రాన్సులో చాలా కలవరం కలిగించింది. యీ ఒడంబడిక కారణంగా బ్రిటిషు సముద్రంలో జర్మను శక్తి పెరుగుతుంది.

పదునైదు సంవత్సరాల క్రిందట ఫ్రాన్సు జర్మనీతో యుద్ధం చేసి ఓడించింది. సముద్రంలో జర్మను నావికా బలం పరిమితం చేయబడింది. యూరపులో ప్రతి సంవత్సరాల వరకు జర్మను నౌకాదళం తక్కువగా ఉంటుంది. డా. హిట్లరు రాగానే ఒడంబడికను కాదని జర్మను నౌకా బలం పెంచుకుంటున్నాడు.

యీ సందర్భంలో జర్మను నౌకాదళం పెరుగుదల ఫ్రాన్సుకు భయం కలిగిస్తుంది. ఇప్పుడు ఇంగ్లండు జర్మనీతో ఒప్పందం చేసుకోవడం ఫ్రాన్సుకు ఇష్టం లేదు. హిట్లరుతో సంప్రదించినట్టు తెలుస్తుంది.

లాయడు జార్జి

యూరపు ఖండమంతా చిక్కుల్లో వుండగా ఇంగ్లండులో విదేశ మంత్రి సర్ శామ్యూల్ హోర్ సంక్షోభం ఎక్కువగా ఉన్నది. యూరపు రాజకీయ పరిస్థితులు బ్రిటిషు వైఖరిని అనుసరించి ఉంటాయని బ్రిటిషు ప్రభుత్వం గ్రహించింది. బ్రిటిషు నిర్ణయాలు చాలా ముఖ్యం. అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలు చాలా ముఖ్యంగా ఉన్నాయి. యుద్ధం వస్తే చాలా కష్టం. ఇంగ్లండు యుద్ధంలో పాల్గొనకూడదు అని లాయడ్జార్జి రాజకీయ వ్యవహారాలు.

అంతర్జాతీయ విషయాలు చర్చించుటకు వీలుగా లాయడు జార్జిగారు పంథా కౌన్సిలు ఏర్పాటు చేసిరి. దానిమీద వారి నిర్మాణ సంస్కరణ ఉద్యమం. ఎన్నికల సమయంలో ప్రచారం చేయాలని తలపెట్టినారు. లాయడు జార్జి కొన్నియేండ్ల క్రితం లిబరల్ పార్టీలో ఉన్నారు. పలుకుబడి ఎక్కువ. ప్రస్తుతం రాజకీయాలలో తిరిగి చేరుకోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. వారి ప్రభావం ఎన్నికల సమయంలో తెలుస్తుంది.

మా. మాక్డొనాల్డు ప్రస్తుతం ఆరోగ్యం చాలక విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నారు. ఫ్రెంచి ప్రధానమంత్రి లావల్ తో సంప్రదించారు. ఇంగ్లండు విదేశాంగ విధానము ఇంకా ప్రత్యేకమైన వ్యవహారం. బ్రిటిషు వారి ఆలోచనలు ఏమీ తెలియలేదు.

వింతలు, విశేషములు

నక్షత్రములు క్రిందబడుట

బెంగాలు రాష్ట్రములో పినేరజిల్లాలలోని పాస్పటి గ్రామములోను, చుట్టుపక్కల గ్రామములలోను సుమారు 34 పౌనుల బరువుగల నక్షత్రములవంటి జ్యోతులు భూమిపై బడినవని స్టేట్సుమన్ కొమిల్లా విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. అక్కడి ప్రజలలో అందోళన చెలరేగినది. నక్షత్రములవంటి జ్యోతులు క్రింద పడినప్పుడు ముందుగా ఆకాశమున విపరీతమైన వెలుతురుగాని, నిప్పుముద్దఒకప్రక్కనుండి వేరొకప్రక్కకు జరిగినటులగాని కన్పించలేదు. కొన్నిరాళ్లు ఎక్కువలోతుగా భూమిలోనికి పాతుకొనినవి. ప్రాణనష్టమేమియు కలుగలేదు. కొన్నింటిని ప్రకృతిశాస్త్రపరిశోధనకై కలకత్తాకు పంపినటుల తెలియుచున్నది.

స్త్రీలకు గడ్డము వెంట్రుకలు వచ్చుటకు కారణము

స్త్రీలకు గడ్డము మీసము వచ్చుటయు, పురుషులకు స్తనములేర్పడుటయు, అంతసాధారణము కాకున్నను, అప్పుడప్పుడు వినుచునే యున్నాము. ఇంతవరకు అట్టిసంభవములకు కారణములు తెలియకుండెను. కాని యిప్పుడు సైన్సుపరిశోధకులు ఆరహస్యమును కూడ బైటవేసినారు.

ఆరహస్యమును కనుగొన ప్రయత్నము ౨౦ యేండ్లక్రిందట ప్రారంభింపబడెను. ఎలుకలను, పందులనుపయోగించి యీపరిశోధనలుచేయబడగా, 'అప్రధానలింగ చిహ్నము' లనబడు (Seconbary sexual Characteristics) నవి— అనగా, కోళ్లలో కొమ్ములు, మనుష్యులలో వెంట్రుకలు, స్తన్యజాతులలో స్తనగ్రంథులు— కనపడుటకు లింగసంబంధములగు గ్రంథులు చురుకుగనుండుటయే కారణము అని కనుగొనబడెను.

తరువాతకొంత కాలమునకు కోళ్లనుపయోగించి ఆపరిశోధనలు చేయబడెను. [illegible] లింగసంబంధములగు గ్రంథులకును, అప్రధానలింగ చిహ్నములు యేర్పడుటకును గలసంబంధము యింకను యెక్కువస్పష్టముగ గోచరించును. పక్షులలో పుంలింగ గ్రంథులను తీసివేసినచో పుంజుతలమీద మొలచునట్టిది మొలవదు. పురుషభావములు అణగిపోవును. ఆపక్షియింక మొలగదు. కానిరంగురంగులయీకలు మొదలగుఅనేకములగు యితరపురుష లక్షణములట్లే యుండును. ఈవిధముగ అనేకపరిశోధనలు చేయగా తేలిన అంశములనుబట్టి సావియటు ప్రొఫెసరు అగుయేం. యం. జొవాడొవ్స్కీగారు స్త్రీలకు గడ్డము- వెంట్రుకలు వచ్చుటమొదలగు విశేషములకు కారణములను పూర్వముకంటె యెక్కువసంపూర్ణముగా గ్రహించసాధ్యమైన దనుచున్నారు. ఈ కారణములను సరిగా తెలిసికొనినచో డాక్టరుకు ఆపరేషను చేయుటలో అనేకసంశయములు నివృత్తియగును.

నెత్తురుకారుట నాపుటకు విషము

ఇపుడు పెద్దఆపరేషను తర్వాత అధికముగ నెత్తురుకారుచున్నచో దానినాపుటకు మనయిండియా దేశములోని ఒకజాతి సర్పముల విషములతో ఆనెత్తురుకారుటను ఆపవచ్చునని కనుగొనబడినది. ఇదికనుగొన్న డాక్టర్ బ్లకెన్ బార్న్సుక్ గారు, రాయల్ సొసైటీ ఆఫ్ మెడిసిన్ అనుసంఘముయొక్క సమావేశములో ఆవిషయము తెల్పినారు. ఇది ,,సెయింట్ బార్తలో మూఆసుపత్రి,, లో ఉపయోగింగబడెనట, రెండుసార్లు అపజయమొందెనట.

పాము శిశువును జోకొట్టుట

శివాకాశికు ౮ మైళ్లదూరమున పోఖారుల గ్రామములో ఒకతల్లి తన ౨౪ యేండ్లవయస్సుగల శిశువును, తొట్టెచున్నను, పడకలోనుంచి యేదో అవసరమైన పనిపైవెళ్లెను. మరల ౧౫ నిముషములయినతర్వాత వచ్చిచూచునుగదా! అక్కడ ఒకనాగుపాముచేరి శిశువుకొనపైన పడగవిప్పి బుసకొట్టుచుండెను- ఆమె భయపడి కేకలిడగా ఆమెభర్త [illegible] వచ్చిరి- కాని, అది, కోపించినట్లు, [illegible] భయపడి దానిని [illegible] ము ఆవిధముగ ఒకగంట [illegible] పునిద్రపోవుచుండెను-

యక్స్‌రేలతో గొప్ప తెలివి పుట్టించుట

డాక్టర్ వి. వి. [illegible] గారు ఒకప్రత్యేకమారచించినా [illegible] తెలివిపుట్టించుట [illegible] ఇప్పుడు [illegible] అని డాక్టరుగారు వ్రాయుచున్నారు.

పొగవల్ల లాభ

ఇటీవల లండనులో పొగ [illegible] పరిశోధనలఫలితముగా [illegible] తెలియుచున్నది. [illegible] భూమిపై ఉష్ణము రక్షింపబడును. [illegible] పొగయేర్పడి ఉష్ణము [illegible] కాపాడును.

దంతహీనులకు యిప్పటికంటె మంచి దంతములు

ఇంతవరకు దంతహీనుల [illegible] చేయబడుచున్నవి. ఇవి అనేకవిధముల లోపములుగలవై యున్నవి. అంతకంటెమంచి పదార్థమేదియు లభించనందున [illegible] ఇప్పుడు యింతకంటె మంచిపదార్థము కనుగొనబడినది. [illegible] దంతములు [illegible] ఇటీవల జరిగిన [illegible] దంతవైద్యసంఘ సమావేశములో జె. బి. [illegible] గారు తెలిపిరి.

వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు ఆర్థికములు

నిజాం రాష్ట్రపు కంబళ్ల పరిశ్రమ

ఈ పరిశ్రమ యీ రాష్ట్రమందంతటను ధంగర్ల చేతను, గొల్లలచేతను నిర్వహించబడుచున్నది. వారలు గొర్రెలను పెంచి కంబళ్లను చేయుదురు. కొన్ని సమయములలో వ్యవసాయ సంబంధమగు పనులను కూడ చేయుచుందురు. గొర్రెలమందల యజమానులు తమ గొర్రెలను మేపుకొనునప్పటికై యేర్పరచుకొను గొర్రెకాపరులకు పనిలో నుండునంతకాలము అన్నము పెట్టి, కట్టుకొనుటకు గుడ్డనిచ్చుటయే గాక, సంవత్సరము నకు తమ మందలో కొంతరొక్కమును కూలిగా నిచ్చుచుందురు. కానియీ గొర్రెలను మేపుటకు ప్రత్యేకముగ వచ్చిన గడ్డిస్థలములు గావి, లేక బీళ్లుగాని లేనందువలనను, గొర్రెలను మంచి జాతికానందువలనను, ఆ గొర్రెలనుండి తీయబడు ఉన్ని మంచి జాతిదైనదిగ నుండదు. కాని రాష్ట్రమందలి కొన్ని ప్రాంతములలో మంచి మేత లభించుటవలన, అక్కడి గొర్రెలనుండి తీయబడు ఉన్ని సామాన్యమైన రకముకంటె శ్రేష్ఠమైనదని చెప్పవచ్చును. యాద్గిరు, కృష్ణా, మహబూబునగరం జిల్లాలోని గొర్రెల ఉన్ని మహబూబునగరము జిల్లాలోని గొర్రెల ఉన్నికంటె యెక్కువ నాణ్యమైనదిగను రంగు దట్టమైనదిగను నుండునని ముల్కీ యిండస్ట్రీస్ పత్రిక ఒక వ్యాసములో వివరించుచున్నది.

ఈ ఉన్ని వర్తకులు జిల్లాలలో యేటేటను కొన్నిచోట్ల తెప్పించుకొందురు. ఈ యేజంట్లు సర్వేజంటును గ్రామములకు పంపించి తెప్పించుకొందురు. వీరికి మంచి జాతి గొర్రెలనుండి తీయబడిన ఉన్ని మాత్రమే దొరకును. ఏ ఒకవేళ ధంగర్లు గొల్లలు సాధారణముగా సజీవములైన గొర్రెలనుండి తీసిన ఉన్నిని స్వహస్తముతో నే పనులకు ఉంచుకొందురు. ఎప్పుడో దబ్బుకు యీనాలాగా మన్నపుడు గాని లేక ఉన్నికి బజారులో మంచిధర యుండునప్పుడు గాని మాత్రమే తాము నిలువయుంచుకొనియుండు ఉన్నిలో కొంత భాగమును—అదియు అయిష్టముగా—అమ్ముదురు.

ఉన్ని కంబళిగా మారువరకు జరుగవలసిన పంచాక్షరములు యేడుగలవు. మొదటిది ఉన్నికి అంటుకొనియుండు మురికిని పోగొట్టుట. ఇదివరకు ఉన్ని తీయు ఋతువులు రెండుగలవని చెప్పబడియుండెనుగదా. వాటిలో రెండవఋతువులో (అనగా, వైశాఖమాస నెలలలో) మాత్రమే ఇట్టి ఉన్నిని మురికిపోగొట్టి శుభ్రము చేయుపని అవసరము. అనగా, ఆశ్వయుజ నెలలలో గొర్రెలు నీటిగుంటలలో నీకెపడి ఈదుచుండుటచే, యీ ఉన్నిని తీసినతరువాత ప్రత్యేకముగ శుద్ధిచేయు అవసరము లేదు. వైశాఖమాస నెలలలో గొర్రెలను యిట్లు గడుగుటకు వీలుపడదు గాన ఉన్ని మురికిని శుభ్రముచేయుటకు దానిని సాధనములో కొట్టుదురు. లేక దానిని బహుసార్లు కొట్టినయెడల రేయింబవళ్లు ఇందువలన ఉన్నిలోని మురికియు భాగములును వలనులు మొదలయినవియు తొలగిపోవును. ఇప్పటికి చెప్పిన రెండు పనులను స్త్రీలు చేయుదురు. ఇక ఉన్ని దారముగా తీయుపని కొన్ని ప్రాంతములందు స్త్రీలు మాత్రమే చేయుదురు. కొన్ని ప్రాంతములలో స్త్రీలు పురుషులు కూడ చేయుదురు. కాని సాధారణముగా స్త్రీలే పురుషులకంటె యీ విషయములో యెక్కువపని చేయగలుగుదురు. ఏలనన, వారు తొందరగా యెక్కువ బబ్బులను ఉపయోగించుదురు. సాధారణముగా చాలినన్ని పురజనులు ఉన్నపుడు ఒకని ఒకరోజును ౧౦ మొదలుకొని ౧౫ వరకు సంబంధించిన పురజలను పూర్తి చేయగలరు. తయారైయుండిన దారమును స్త్రీలు పడుగు నగట్టుదురు. తయారుగావలసిన యివలాసము దారమును చేతిలో తీసుకొనుదురు. మరియు ఇందుకు చింతగింజల మడితో పెట్టి ఉడ్చి, దానిని ఎండబెట్టి మగ్గముపై పడుగులను పట్టించుదురు. కంబళ్ళనేయుటకు ఉపయోగించు మగ్గములు చాలప్రాతకాలపు వాటి. ఇవి ఎంతో సులభముగా నేయుటకు వీలుగా యేర్పరచబడినవి. మగ్గముపై కంబళి పూర్తికాగానే దానిని చెఱువులో తడిపి చీకిపోకుండ పచ్చదనము గలిగించి, శుభ్రపరచి, ఎండబెట్టి తదనంతరము అమ్మెదరు.

ఈ కంబళ్ల నేయుటకును ఒక కేజిల గొర్రెపిల్లల ఉన్నితో నేసిన కంబళ్లు కొట్టుకొనబడుచుండును. మంచి ధర కలుగును. ఒకరోజు యొక్కమందికి గొర్రెపిల్లల ఉన్ని అవసరమైనపుడు మాత్రమే ఇది చేయబడును. అవి కొన్నిసార్లు తెల్లరంగులో గాని, నల్లరంగులో గాని చేయబడుటను బట్టి ధర నిర్ణయింపబడును. ఇట్టి కంబళ్లు ఎక్కువగా హైదరాబాదులో పరదాలుగాను, దుప్పట్లుగాను అమ్ముడవుచుండును. అరచేతికంటె ముఖముగా నెక్కువ ధర గలిగి, ఆదరణీయమైన మంచి కంబళ్లు తయారగుచున్నవి. పసుపు కంబళ్లను మంచి ధరకు అమ్మవచ్చును. ఇట్టి కంబళ్లకుగల ధరను గూర్చి, మురికిగా వాడబడినప్పటికిని మంచి కంబళ్లకు కొంతకాలము వరకు వీటికి మంచి ఉపయోగము కలదు.

వివిధ జాతుల కంబళ్లు అనేకరకములున్నవి. హైదరాబాదు ప్రాంతమున మంచి పేరుపొందిన కంబళ్లకు ఒకటి రెండు అంగుళముల మందముకలదు. ౬౦ అంగుళముల వెడల్పు ౧౦౦ అంగుళముల పొడవు కలిగిన కంబళికి రూ. ౧౨-౦-౦ లు మొదలుకొని రూ. ౧౫-౦-౦ వరకు నుండును. మొత్తము పైనగ్గము అక్కడి నాణ్యము వంటివి చేయబడును. ఇట్టి రకముల పోడవుకు అంగుళములు పెట్టిన కంబళ్లు తయారుచేయుటకు అయ్యే ఖర్చు లాభము మొదలగునవి లెక్కలు క్రిందివిధముగ చేసినారు.

	రూ-అ-పై
ఉన్ని ౮ పౌండ్లు (మురికిపోగొట్టుట, వలుకు ట పోగొట్టుట, నూలుదీయుట క్రిమికీటకాదుల పనివారలకు కూలి, నగిషీలు కోయుట, నచ్చు కట్టుపట్టు మొదలగునవి)	౬-౧౧-౦
చింతగింజల బంక పట్టించుట	౦-౨-౦
నేత (అర్ధపక్షము రోజులు)	
పడుగు, కొలతలకు తగిన పని పట్టుటకు	౦-౧-౨-౦
తయారు చేయుటకై ఖర్చు	౩-౪-౦
అమ్మకపు ధర	౩-౮-౦
లాభము	౦-౧-౦

పైలెక్కలను ఒక కుటుంబమునకు ప్రత్యేకముగా లెక్క చేయబడిన ప్రకారము నేయు కుటుంబములలోని వారికి చెందును గనుక, ఒక్కొక్క కంబళ్ళు నేయు కుటుంబము ఒక నెలకు సరాసరిన ౨౦ రూపాయల ఆదాయము వచ్చునని లెక్క చేసినారు.

ఈ పరిశ్రమ రాష్ట్రములోని ప్రతిజిల్లాయందును జరుగుచున్నది. ప్రత్యేకముగా హైదరాబాదు సమీపములో నున్న కొన్ని గ్రామములలో కంబళ్ల పరిశ్రమ జరుగుచున్నది. దానిని గూర్చి యిప్పుడు తెలిపెదను:—

ఉస్మానాబాదు జిల్లాలో లాతూరు సమీపములో ౫౦ మగ్గములు ౫౦ కుటుంబములుగలవు. ప్రతికుటుంబము నకు ఒక్కొక్క మగ్గమున్నది. మహబూబునగరము జిల్లాలో దేవరకద్ర, నారాయణపేట, గద్వాల మొదలగు ప్రదేశములలో ౩౦౦ మగ్గములు ౨౫౦ కుటుంబములు. ౧౦౦ మగ్గములుగల ౨౦ గ్రామములు గలవు.

నిజామాబాదు జిల్లాలో కామారెడ్డి పేటలో ౫౦ మగ్గములు ౫౦ కుటుంబములుగలవు.

వరంగల్లులో ౩౦ మగ్గములు ౩౦ కుటుంబములు యీ పని చేయుచున్నవి.

పైలెక్క సంపూర్ణము కాదు. జనాభా ప్రకారము మొత్తముపై యీ పరిశ్రమతో జీవించు కుటుంబముల సంఖ్య ౧౫౦౦ కన్నా మగ్గముల సంఖ్య ౨౦౦౦ కన్నా తక్కువ యుండదని చెప్పవచ్చును. జనాభా లెక్కల ప్రకారము ఉన్ని పని చేయువారి సంఖ్య ౧౯౨౧లో ౫౦౦౦ మంది పురుషులు, ౩౦౦౦ మంది స్త్రీలు. వారిలో పనిచేయువారు ౧౫౦౦ మంది. ఇందులో పురుషులు ౭౦౦ మంది, స్త్రీలు ౮౦౦ మంది యున్నారు. వారి యొక్క ప్రవృత్తి మారినదే. ఉన్ని కంబళ్లు నేయుటకు ఉపయోగించబడు మొత్తము మగ్గముల సంఖ్య ౧౫౦౦.

ఈ వృత్తి నేటివరకు కొన్ని కుటుంబములకు సొంతముగా నున్నవి. తక్కువవారు యితరులకు గ్రామములనుండి తెప్పించుకొని గాని లేక కంబళ్లతో సహా మైదానము గల ఉన్నిని కొని తమకు కావలసినన్ని తెచ్చుకొందురు. మన రాష్ట్రమునందు ౯౨,౨౦౦౦౦ మంది ధంగర్లు గలరు. గొర్రెల ఉన్ని ౧౯౨౧-౨౨ సంవత్సరములో మన రాష్ట్రమునుండి రూ. ౧,౨౦,౦౦౦ విలువగల ఉన్ని ఎగుమతిచేయబడెను. గాని ఇక్కడనే సరిగా ఉపయోగించుటకు యేర్పాటు చేయవలసియున్నచో ఆ వంతయు యిక్కడనే కంబళ్లుగా నేయవలెను. అయితే అట్లు చేయుటకు ఏమి కావలెను? ఇక్కడనే నేయువారికి యీ మొదటనే ఉన్నికొని కంబళ్లు నేసియుండు చేసికొనుటకు చాలినంత పెట్టుబడి పెట్టగలవారు కారు. వారికి సొంతముగా మగ్గములను పెట్టుకొనియుండలేరు. అట్లు పెట్టుకొనగలిగినవారైనను ప్రాతకాలపు నాటి మొరటు పద్ధతులను విడుచుటకు యిష్టపడరు.

౧౯౨౧ లో రూ. ౭,౩౦,౦౦౦ లును, ౧౯౨౨ లో రూ. ౭,౨౦,౦౦౦ లును విలువ గల ఉన్ని కంబళ్లు, యితర సరకులు ఇతర దేశములనుండి మన రాష్ట్రములోనికి దిగుమతి చేయబడినవి. ఇందులో ఉన్ని కంబళ్లకు ఉపయోగము తెలియనివారిచ్చిన ఆ కొన్నిటి రూపాయలుండవచ్చును. ఇట్టి విదేశీయ కంబళ్ల సాధారణముగా మంచివి కావు. పనికిరానివని తేలి చేయబడినవన్నిటితో మంచి ఉన్ని కంబళ్లు—యీ దేశములో తయారుచేయబడిన దారముతో యీ కొంచెపు కంబళ్లు తయారు చేయబడినవి. యీ రకపు కంబళ్లు చాలకాలము మన్నును. మన రాష్ట్రపు కంబళ్లు యొక్క మార్కెటును నాశనము చేయబడినను ఏండ్లకొలది యుండును. గొప్ప నాణ్యమైన కంబళ్లు కూడ దిగుమతి చేయబడుచున్నవి. కాని అంతకన్న మన ఇచ్చిన మనరాష్ట్రపు కంబళ్లు నేయువారికి సంపాదించిన యంత్రమును మీరిదంతా నవలభించునని మనకు నాణ్యమైన కంబళ్లు కావలసినచో మనకు కావలసిన సెంటు నారును తెచ్చినంతో యంత్రములను సవరించి దాని పరిశోధనలోనేనే విశ్వసించిన వారే నాణ్యమైన కంబళ్లను నేసిపెట్టగలరు.

ఇట్టి మన రాష్ట్రపు కంబళ్ల పరిశ్రమాభివృద్ధికి మొట్ట మొదటజరుగవలసినది మనము మన రాష్ట్రపు కంబళ్లనే తప్ప యితర కంబళ్ళను కొనకూడదు. కంబళ్ళు నేయువారు తమకు పెట్టుబడి కావలసినచో సహకారసంఘములలో పెట్టుబడి చాలినంతగా సమకూర్చుటకు సిద్ధముగానున్నవి. గొర్రెలను పెంచి సరియైన పద్ధతులపై జరుపవలసిన, మన ప్రభుత్వ పరిశ్రమశాఖవారు జిల్లాలలో ఇట్టి విషయములను నేర్పుటకు యేర్పాటు చేయబడినవారు గలరు. కాబట్టి వారేమంచి మగ్గములను చౌకగా అనుకూలమైన షరతులపై యిప్పించగలరు. ఇక యీ నేతపనివారు తయారుచేసిన సరకులను అమ్ముటకు హైదరాబాదులోని గృహపరిశ్రమల యొక్క సంస్థ శాఖగా నేర్పరచబడిన అమ్మక ప్రసంస్థతో స్థాపించవలెను. జిల్లాలలో కూడ యిట్టి అమ్మక ప్రసంస్థలు స్థాపించవచ్చును. ఇంకొక ముఖ్యవిషయము యేమనగా మన రాష్ట్రములో పరిశుద్ధమైన మంచిజాతి గొర్రెలను ఉత్పత్తి చేయుటకు వాటిని వ్యాపింపజేసి యున్నతజాతి గొర్రెలను తెప్పించుటలవలన అభివృద్ధి కలుగును. అట్టి పరిస్థితిని స్థాపించుటతో బాటు అగొర్రెలకు మేతకై మంచి ఎర్పాటు చేయుటకు బీళ్ళ యేర్పాటు అవసరము.

సుగంధికా సరస్వతీ తైలము

ఇది సుప్రసిద్ధమూలికలతో సిద్ధమైనది.

ఇది అన్నివిధముల శిరోవ్యాధులను పోగొట్టి, మెదడుకు చల్లదనము జ్ఞాపకశక్తియు నిచ్చును. కన్ను, ముక్కు, చెవి వ్యాధుల పోగొట్టును. కవిపుంగవుల ప్రాకృత వల్లనా అనేక ప్రదర్శనములలో అనేక యోగ్యతా పత్రములును గోల్డు మెడల్సు పొందియున్నది—౪ ఔన్సుల సీసా ౧కి రు. ౧-౦-౦

అమృతరస

పండ్లు మొదలయిన వాటితో తయారు.

హైత్యము, అజీర్ణము పోగొట్టి రక్తశుద్ధి చేసి బలము నిచ్చును. బాలురు మొదలయినవారి అనుభవమున్నారు.

౪ ఔన్సుల సీసా ౧కి రు. ౦-౧౨-౦

అమృతాటూత్తుపేస్టు

సుప్రసిద్ధమూలికలతో తయారు. పండ్లు పువ్వువేపమునకు దగ్గరలేవు. పంటినొప్పి, చీము నెత్తురు పడుటను పోగొట్టి పంటిని గట్టిపడచేయును.—ట్యూబు ౧కి రు. ౧-౦-౦

ఈస్టరన్ కెమికల్ వర్క్స్ ఆఫ్ ఇండియా
(ప్రొప్రైటరు, యం. వి. నరసింహం.
వరంగల్ దర్వాజ, యన్. యస్. రైల్వే

అమ్మకమునకు

స్త్రిట్రోయెన్ (Citroen) నాలుగుసీటుల్లు మోటారుకారు నాలుగు సిలండర్లుగలది. 1930 సెప్టంబరు నెలలో క్రొత్త గకొనబడి ఎప్పుడును యజమాన విచేతనే నడుపబడినది సెప్టంబరులో క్రొత్త రూ. 1100 లకు దొరుకును.

తిర్మలగిరి ఇండియన్ మిలిటరి హాస్పిటలులో ఎన్నడైనను ఉదయము చూడవచ్చును.

సేఠ్ కాంబిల్ మిల్లర్.

భగవాన్‌లాల్ నారాయణ్ జీ అత్తరు వ్యాపారము

మల్లికమాన్ హైదరాబాదు

మావద్ద అన్నివిధముల శివ స్వదేశీ అత్తరు తైలములు అగరుబత్తీలు, కుంకుమపువ్వు, వాయిస్ సిబ్బులు, అన్నీ మొదలగునవి అమ్మబడును.

గోలకొండపత్రికా ప్రచురములు

ఉచ్ఛల విషాదనాటకము	0-12-0
కృష్ణార్జున సంవాదము	0-6-0
సంఘోద్ధరణ	0-6-0
కర్నూలురాజ వంశావళి	0-8-0
కృష్ణాలహరి	0-1-0
సుధాలహరి	0-2-0
బమ్మెరపోతనామాత్యవిజయము (హరికథ)	0-1-6
రఘునాథ్	0-1-0
చారుమినారు	0-1-0
పంచముల చరిత్ర	0-8-0
హాలీకల్దారు జంత్రి	0-2-0
కాల్గు కుబూలియ్యతులు	2-0-0
ప్రామిసరీనోట్లు	2-0-0

నోటు:—పై పుస్తకములు పంపగల ప్రతులు ఖర్చైపోయినవి.

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములలో ప్రకటింపబడును

సంవత్సరముచందా రూ. ౬—౦—౦

అర్ధసంవత్సరముచందా రూ. ౩—౦—౦

(అర్ధ సంవత్సరముకంటె తక్కువచందా తీసికొనబడదు)

విడిపత్రిక ౦—౧—౦

ప్రాతపత్రికకు వెల ప్రత్యేకము

ప్రకటనరేట్లు ప్రత్యేకముగ వ్రాసినతెలుపబడును.

కంట్రాక్టురేట్లు చాలానరసము గనుక వర్తకులకు మంచిలాభము.

మేనేజరు

గోలకొండపత్రిక కార్యాలయము

[illegible] హైదరాబాదు [illegible]

REG. No. N. 45 Reg. No. M. 326

STAMP

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad. Editor K. Balakrishna Reddi